27րդ ՏԱՐԻ · ԹԻՒ 7484 · 2 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1910 · ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ · 15 décembre 1910 · 27me année · N. 7484

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ
ԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՏ ՉԵՆ ՏՐՈՒԻՐ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ՏԵՍՆԵԼ Դ. ԷՋԸ
Կ. Պոլիս Ղալաթիա

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

آرەولك
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple, Galata

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԸ

Առ. Գեղամունի

Պատիւ ունեցայ մեծ հաճոյքով կարդալու ձեր Արեւելքի 7442 թիւին մէջ «Սաղիմեան յուշեր»ը, որ արթնցեր էր ձեր մէջ երբ «Ձախճախուտք»ը կարդալու բարեբախտութիւնը ունեցած էք։ Հաւնեցայ անոր և կը շնորհաւորեմ ձեզ, որովհետեւ [illegible] Ասոմի մուսան չէ զլացած ձեր ալ գրչին տուն տալու... կարդացի նաեւ 7442 թիւին մէջ մեծ զարմանքով ձեր պատրիարքական երկրորդ քանտիտան։ Դժբաղդաբար առաջին քանտիտան առիթ չունեցայ տեսնելու։

Այդ երկու յօդուածներն ալ թէպէտ Գեղամունի ստորագրուած էին, սակայն ընթերցողին գուշակել կուտային երկու տարբեր անձեր, այնքան զանազանութիւն կար երկու գրուածներուն միջեւ։

Երբ հանդիպեցայ «մենք հաշիւ չունինք Դուրեանեան կամ հակաղեւոնդեան խնդիրներու հետ» նախադասութեան, ըսի ինքնիրենս. ահա խօսք մը որ անաչառ քննադատի մը պատկերացումն է, ահա քննադատ մը որ դիրք կը շարժէ ճշմարտութեան կրօնին անկեղծ։ Սակայն սխալած էր որովհետեւ քիչ մը վարը և քիչ մը վերը զիրար հակասող կարգ մը նախադասութիւններ ալ եկան, որոնք [illegible] ըսելով, վերը գրուած նախադասութեան թէ «մենք Դուրեանեան, հակաղեւոնդեան կուսակցութեան հետ գործ չունինք»ի բոլորովին անհամապատասխան թուեցան։

Ու կ'աւելցնէք, «ասոնք կը գրեմ առանց այս կամ այն կուսակցութեան պատկանած ըլլալու, առանց ի հաշիւ այս կամ այն խմբակին գործելու» ըսել է միմիայն գրականութեան սիրահար ըլլալնիդ, Երուսաղէմը Վենետիկ մը տեսնելու ջերմ փափաք ունենալնիդ յայտնելու մարմաջէն թելադրուած գրած էք։ Եւ այս սկզբունքն է որ անվերապահ կը դարձնէ ձեզ ճակատաբաց հրապարակ նետուելու, հասարակութեան գիտակցութիւնը արթնցնելու, և ձեր սրբութին գաւանանքը, երբ տիեզերական հաւատք մը, ամէն բերնի ամէն ստամոքսի ախորժելի պատառ դարձնելու ջանքը, Երուսաղէմի Պատրիարքութեան քանտիտա ներկայացնելով ձեր սրտին պաշտելի Կարապետ վրդ. Տէր Կարապետեանը։

Առաջին յօդուածին մէջ նոյնպէս կը գրէք «խիստ մեծ պատասխանատուութեան ու պարտականութեան բաժին կ'իյնայ այն ամէն հասարակական գործիչներու վրայ որոնք հանդէս են եկած ներկայ հայ գրականութեան մէջ դեր խաղալու» ընդունինք թէ այդպէս է, այս մեր [illegible], մեր այսօրուան ինկածութիւնը մեծ դարմանի պէտք ունին անուրանալի է. գործքը շատ բայց գործաւորները քիչ են. ճշմարիտ է։ Բայց եթէ ամէն անհատ երբ ազգի գործիչ եղէ ծեծուած խորհուրդներ, անիրական ծրագիրներ, փուճ ու փուտ հրահանգներ տայ, ո՞ւր կ'երթայ ազգի մը երկրի մը վիճակը, ինչ կ'ըլլայ այդ ազգը, երբ գործիչներ, այս ու այն մարդուն [illegible] ներ երգեն, այս ու այն պաշտօնին, [illegible] գտնեն, այո արժանի են, և ազգն ալ այդ ձայներուն համակերպելով ատոնց [illegible] շնորհէ։ Ըսէ՛, Պ. Գեղամունի, այսպէսով հայ գրականութեան մէջ դեր մը խաղցուած կ'ըլլա՞յ։

Այս անգամ ալ դուք Արեւելքի մէջ խորհուրդ կուտաք գրասէր Կարապետ վրդ.ը Երուսաղէմի աթոռը նստեցնել։ Լաւ. բայց իր ընելիք օգուտը կրնա՞ք ըսել։ Եթէ դուք [illegible] էք. եթէ ձեր հայեցակէտը [illegible] է. եթէ դուք անկեղծօրէն վերլուծէք ըսել կը յուսամ այս հաշուեպահանջ-[illegible] խնդիրներուն Կարապետ վարդապետի Պատրիարք ընտրուելովը, չեմ յուսար որ ազգն ալ ազգային վարչութիւնն ալ [illegible] գայ։ Բայց ո՛չ, յարգելի Գեղամունի, որովհետեւ դուն ալ գիտես, ես ալ գիտեմ և ամէն ոք գիտէ թէ Կարապետ վարդապետ Տէր Կարապետեան ո՛չ կարող է պատրիարք ըլլալ և ոչ ալ գրական մարդ մըն է։

Այո՛ կը կրկնեմ, Ս. Յակոբեանց Աթոռը այս տագնապալի կացութենէն ազատելու համար անկողմնակալ, արդարակորով, հայրասէր, խղճամիտ և ազնուական Պատրիարքի մը պէտք ունի եւ ոչ թէ այդպիսիներու։

Այս բաց նամակով նոյնպէս պիտի խնդրեմ քեզմէ, Պ. Գեղամունի, որպէսզի այսուհետեւ ձեր գրիչը չընծայէք [illegible] մը, այս ու այն անձին [illegible] անխտրօրէն [illegible], և զգոյշ, խիստ զգոյշ ըլլաք այսպիսի պատրիարքական պաշտօնին ընտրելի ցուցնելու մէկը՝ որ ոչ մի կերպով յարմարութիւն ունի։

Երուսաղէմ

ՄԻՆԱՍ ԳԷՈՐԳ

ՈՎ Է ԱԶԳԸ ԽԱԲՈՂԸ

ԱԶԳ. ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԻՆՉՊԷՍ ԿԸ ԽԵՂԱԹԻՒՐԵՆ

Կարգ մը «ազատականներու» «Կոչը և Բացատրութիւնը»՝ որով ծայրէ ծայր կը խեղաթիւրուի Ազգային Սահմանադրութիւնը։ Ասիկա այնչափ մերկապարանոց, վրան բաց խաղ մըն է, որուն կը հաւատամ թէ պիտի չկրնան հանդուրժել նոյն իսկ Զոհրապ, Շահրիկեան, Փափազեան, եթէ քիչ շատ օրէնսգէտի խղճմտանք ունին, և ճիշդ ասոր համար անյայտ այս «Բացատրութիւն և Կոչ»ին տակ ստորագրած են Խնդիր Սիմոնեան մը և Գ. Մելքոնեան մը միայն։ [illegible] Այդ [illegible] աչքին փչուած փոշի մըն է — [illegible] ժողովրդային [illegible] խօսքերու մէջ [illegible] առնուած՝ Ազգային Սահմանադրութեան շատ որոշ տրամադրութիւնները։ Եւ երեւակայեցէք, այս «Կոչ»ին [illegible] մէջ [illegible] գրութիւն մը որ [illegible] տողերով կը վերջանայ «խնդրեցէ՛ք (ինչ կ'ակնարկէ) եթէ էք ուզէք որ Աթոռ (բերնը բան կ'ուզէ) [illegible] ձեր պահանջները» Նոյնպէս այս գրուածքէն [illegible] կ'իմանանք թէ «դեռ [illegible] բաժանք չէ յորդած» Աս ալ մեզի համար մխիթարութիւն մըն է վերջապէս... Այս «Բացատրութիւն և Կոչ»ին մէջ կ'ըսուի որ «Պատրիարքին հրաժարականը նոյն իսկ ժողովին մեծամասնութեան ձայնովը չէ՛ ընդունուած, որովհետեւ նիստը բացուած ըլլալով 84 երեսփոխաններու ներկայութեամբ, հասկնալի է թէ 84ին մեծամասնութիւնն է 43. մինչդեռ հրաժարականը ընդունուած է 38 քուէով»։ Ասիկա շատ ծիծաղելի հաշիւ մըն է և մանկապարտէզի երախայ մը անգամ պիտի խնդար սոյն տրամաբանութեան վրայ։ Նիստը բացուեցաւ, այո՛, 84 երեսփոխանով, 84ին մեծամասնութիւնը 43 է այո՛. և հրաժարականը ընդունուեցաւ 38 ձայնով, նորէն այո՛. ո՞ւր է զարմանալին կէտը հոս։ Հրաժարականին քուէարկութիւնը սկսաւ քառասունըհինգ երեսփոխանի մասնակցութեամբ, որովհետեւ մէկ մասը («ազատական»ները) գայթակղած ըլլալով մեկնած էին և մէկ մասն ալ [illegible] վերջին շոգենաւին հասնելու համար ստիպուած գացեր էին. և 45ը կարծեմ 84ին կէսէն աւելին է որով 84ին մեծամասնութիւնն է։ Խնդիր Սիմոնեան այսչափ մը գոնէ թուաբանութիւն գիտնալու էր։ Արդէն Ս. Պատրիարքն ալ օրինաւոր գտած էր իր մասին եղած քուէարկութիւնը, ինչպէս յայտարարած է իրեն այցելութեան գացողներուն։ Աւելի նշանաւոր հաշիւ մը «Բացատրութիւն և Կոչ»ին սա տարօրինակութեան մէջ կը տեսնենք. «Ո՛չ միայն 38 քուէն Պատրիարքին հրաժարականը ընդունելու համար ո և է օրինական կամ կանոնական մեծամասնութիւն չի ներկայացներ, այլ ընդհակառակն կ'ապացուցանէ թէ 46 ձայներ տարակարծիք են հրաժարականը ընդունողներուն»... Այս հետեւութիւնը իրա՛ւ հրաշալի է. մարդուս խելքը [illegible] տրամաբանութիւն է վերջապէս... Մերձէ ալ հասկցանք որ 46 ձայն տարակարծիք է եղեր հրաժարականը ընդունելու։ Եթէ այնչափ ձայն ապահոված ըլլային պարոն «ազատական»ները, [illegible] օրուան նիստը օրինաւոր [illegible] կը հայցէին, բայց դժբախտաբար այդ ձայնին կէսը միայն ունէին, [illegible] թէ ոչ [illegible] որ իրենց քուէները [illegible] վրայ մնացած [illegible]. [illegible] գոնէ մէկ ճաշիկ ներկայացուցիչ մը կ'ունենային Մայր Դիւանին մէջ։ Մինչդեռ երեւան եկաւ որ իրենք «ազատական»ները 27 քուէ միայն ունէին։ Հետեւաբար այն 46 երեսփոխաններէն [illegible] մէջ որոնք մեկներ էին ժողովասրահէն «ազատական»ները քսանըեօթը հոգի միայն ունէին, իսկ [illegible] հոգի կեդրոնի խմբակցութենէն էին՝ և անոնք ալ ժամանակը ուշանալուն ստիպուած էին շոգենաւի հասնելու։ Մայր Դիւանի ընտրութեան մէջ կեդրոնի ընտրելիները շահեցան 53 քուէ. կը հասկնա՞ք թէ քանի՛ քուէ ունէր կեդրոնը։ Խնդիր Սիմոնեան կ'ուզէ այնչափ ալ ցուցնել որ այս մեկնող 19 կեդրոնի խմբակցութեան անդամներն ալ հրաժարականը մերժելու կուսակից էին...։ Ահա ձեր երազն է միայն, [illegible] էֆէնտի։

«Բացատրական գիր»ը ուրիշ ցնդաբանութիւններ ալ ունի. [illegible], այնչափ ալ կրնա՞յ խեղաթիւրել օրէնքը։ Իրենք իրենց օրինակովը կը դատապարտեն ինքզինքնին։ Կ'ըսեն որ առանց 71 երեսփոխաններու ներկայութեան ժողովը նիստ չի կրնար ընել, և որովհետեւ «ազատական»ները [illegible], ուրեմն 57ի իջեր է թիւը, ուրեմն մեծամասնութենէ զուրկ է եղեր ժողովը։ Եւ երեւակայել որ առանց [illegible] ստորագրողները փաստաբան և օրէնսգէտ [illegible] ալ կը կրեն։ Ո՛չ թէ 71ով այլ 84 երեսփոխանով բացուեցաւ ժողովը, և այս 84ին ներկայութեան տակ ունեցաւ Մայր Դիւանին ընտրութիւնը. վերջէն «ազատական»ները՝ ուզելով խափանել պատրիարքական հրաժարականի քուէարկութիւնը և Վարչութեան ընտրութիւնը՝ փախան ժողովասրահէն։ Այս [illegible] անօգուտ էր սակայն։ Անգամ մը որ մեծամասնութեամբ սկսած էր ժողովը, անոր որոշումները օրինաւոր են, քանի՛ հոգի ալ յետոյ մեկնած ըլլայ ժողովասրահէն։ Կարդացէ՛ք Սահմանադրութիւնը, կը հասկնաք։ Կա՛մ խոստովանեցէք որ օրէնքը չէք գիտեր կոր, կամ ըսէք դուք ալ «Բացատրութիւն»ով ու «Կոչ»ով խաղի կ'ելլէք Ազգին հետ։ Ինչ շուտ ալ մոռցան 13 ձայնով որոշուած [illegible] ջանքերնին. Վեհ. Հայրապետին կոնդակը քննութեան ենթարկելու համար՝ 28–30 երեսփոխան միայն մնացած էր սրահին մէջ, բայց «ազատական»ները [illegible] կը պնդէին որ 71ով սկսած ըլլալով ժողովը անոր որոշումները օրինաւոր են։ [illegible] ըլլալով՝ [illegible] անգամ [illegible] նստան, գլուխնին համբուրելու համար, մինչեւ որ Ս. Պատրիարքը խոյացաւ տակն և «ի՞նչ կ'ընէք կոր» պոռալով ջուրը ձգեց «ազատական»ներուն խաղը։ «Հայրապետին կոնդակը Հրաման է և ես չեմ ներեր որ քննութեան ենթարկէք զանիկա» ըսաւ և սա առաջին անգամ ըլլալով [illegible] Դուրեանի այս կերպովի յարձակումին վրայ։ Տարբեր խնդիր որ վերջէն «ազատական»ներուն հաճելի երեւալու համար [illegible] կոնդակին հրամանը [illegible], մինչեւ որ Իզմիրի մէջ երկու ներկայացուցիչներուն [illegible] թափեցաւ։ [illegible] էր կոնդակը որ մէջէն [illegible]։ Հիմա ուրիշ ձեռնհասութիւն մը կայ սակայն։ Իրենք ալ հռչակուած են որ Ազգային Սահմանադրութեամբ չպիտի կառավարուին, որովհետեւ իրենց բոլոր [illegible] կը փշրուին Ազգային Սահմանադրութեան յօդուածներով. ուստի սկսած են [illegible] դարձնել և այս անգամ խեղդել Սահմանադրութիւնը, Օ՛, [illegible] թէ... օրուան պահանջներուն համապատասխան չէ՞։ Իրենց ապօրինութիւնները, [illegible] կամ տարբերը չկատարելու համար [illegible] ալ ատկէ։ Եթէ [illegible] կարգը, կը փառաբանեն, կ'երգեն Օսմանցիներու, [illegible] Սահմանադրութեան տակ ալ ազգին պաշտպանելու ջերմեռանդ ախոյեան կ'ըլլան, բայց երբ նո՛յն Սահմանադրութիւնը կուգայ ջախջախել իրենց սարքած [illegible], կ'ելլան [illegible] աղաղակելու որ «Սահմանադրութիւնը քարացած է», «ժողովուրդին փոխուած, հասունցած պէտքերին չի յարմարիր» և ուրիշ [illegible] արդարացումներ։ Ասով կ'ուզեն պատրաստել ժողովուրդին միտքը, երբ վաղը բարձրաղաղակ պոռան թէ «Ազգային Սահմանադրութեան պէտք չունինք»։ Չէ՞ որ նոյն իսկ Ազատամարտի մէջ Առաջ [illegible] թէ «Ազգային Ժողովին մեծամասնութիւնը քանի որ զեղծում կը գործէ կոր և փոքրամասնութեան ձայնը լսելի չըլլար կոր, պէտք է դիմել հասարակութեան և լուծել Ազգային Ժողովը»։ Այս [illegible] մեր գրչէն ելլայի՝ [illegible] պոռային մեր երեսին, այնպէս չէ՞։ Պէտք հարցնել թէ ինչ զեղծում գործեր է Ազգային Ժողովը։ [illegible] Առաջ խումբ մը պիտի [illegible] իր այնքան [illegible] ջաւերն և որովհետեւ այս մարդը [illegible] «[illegible]» [illegible] է, [illegible] ամբաստանութիւն մըն ալ Ազգ. Ժողովին ճակտին նետելու։ Եւ «[illegible]» Ա. Վ. մը կ'ելլայ պաշտպանելու Առաջի [illegible], [illegible] համար [illegible] յոյժ լալ։ Ինչ կ'ելլայ եղեր Առաջին այս առաջարկէն. չէ՞ որ այս [illegible] ընելու համար ալ [illegible] եղեր է։ Կը [illegible] Ազգ. Ժողովին անդամներուն մէկ հինգերորդը երկու տարին անգամ մը կը փոխուի, ինչպէս կը տրամադրէ Ազգ. Սահմանադրութիւնը։ Մենք ցոյց տուինք որ այսօր ժամանակը չէ այս [illegible], որովհետեւ Ազգին գլուխը ո՛չ Պատրիարք կայ, ո՛չ Վարչութիւն, ո՛չ Ուսումնական, Տնտեսական Խորհուրդ, ո՛չ յարակից ժողովները, այլ ամէն գործ երեքի վրայ ծանրացած է, գաւառէն խնդիրները կը տեղան, նայո՛ղ չկայ։ Այս [illegible], [illegible] վիճակին վերջ տալու համար նո՛ր Վարչութիւն պէտք է ընտրել, [illegible]։ Կարդացէ՛ք Ազգ. Սահմանադրութիւնը, դո՛ւք որ Ազգը [illegible] վիճակի մը մէջ ձգելու [illegible] ունիք. կարդացէ՛ք և պիտի համոզուիք որ նոյն իսկ այս մէջ [illegible] փոփոխութիւնը՝ Վարչութեան հեղինակութեան ներքեւ կը կատարուի, [illegible] ընտրական հրահանգները։ Մինչեւ այսօր Վարչութիւն չկայ. հետեւաբար նոյն իսկ այս փոփոխութիւնը կատարելու համար Վարչութիւնը պէտք էր ընտրել։ Կարդացէ՛ք նոյնպէս, դո՛ւք որ կը [illegible] Ազգ. Սահմանադրութիւնը և պիտի համոզուիք որ նոյն իսկ այս փոփոխութիւնը կատարուած [illegible]. մինչեւ որ [illegible], [illegible] վրայ. և [illegible] Օսման [illegible] է, կը [illegible] թէ ո՛ր [illegible] ու [illegible] Օրէնքը ձեր դէմը կը ցցուի, և դուք օրէնքը չարափոխելով կ'ուզէք [illegible] քանդել։ Երկու խօսք ալ ձեր «ազատական»ութեան։ Շահրիկեան վերջին [illegible] Մրցակ Մանկեանի երեսին [illegible] «Ղեւոնդի պաշտպան»։ Ղեւոնդ ըսելով կ'ակնարկէր [illegible] չնորհներուն։ Իսկ [illegible], [illegible] կը կարդանք որ «ազատական»ներուն ժողովին [illegible] է եղեր Ղեւոնդին [illegible] Խնդիր Սիմոնեան...։ Եւ երեւակայել որ այս «ազատական»ներուն մէջ կը գտնուի Շահրիկեան։ Ազգը Ղեւոնդէն կը պահանջէ 12,000 ոսկի, իսկ Խնդիր Սիմոնեան, Ղեւոնդի փաստաբանը՝ [illegible] Ղեւոնդը պարտական չնկատելու, [illegible] Ազգին իրաւունքը։ Ափերիմ «ազատական»ներ։ Իսկ [illegible] Օտեան, դուք ալ [illegible] «ազատական»ներուն [illegible] որ ո՛չ մէկ «ազատական» [illegible] Մայր Դիւանին մէջ։ Կը յիշէք անշուշտ, [illegible] Օտեան, որ Կեդրոնի խմբակցութիւնը [illegible] ամէն զիջում, ամէն զոհողութիւն ըրաւ, բայց «ազատական»ները այնքան [illegible] իրենց համերաշխութիւնը և Ազգ. Ժողովին բաժին ալ ամէն [illegible], նոյնիսկ «[illegible]» ալ [illegible], Կեդրոնի խմբակցութիւնը, [illegible] մէջ [illegible] «ազատական» [illegible] և գո՛նէ [illegible] մը, [illegible] մը [illegible] համար ալ [illegible]. [illegible]։ Թէ՛ Մայր Դիւանը և թէ Վարչութիւնը «ազատական»ներուն և «Կեդրոն»ի խմբակցութեան [illegible] ընտրելու [illegible] էր Կեդրոնը, [illegible] որ [illegible] մեծամասնութիւնը [illegible] ըլլալով կրնար մէկ հատիկ «ազատական» իսկ ներս չառնել։ Բայց «ազատական»ները ցոյց տուին որ իրենք համերաշխութեան, [illegible] չեն [illegible], այլ [illegible] ու [illegible]։ Այս անգամ [illegible] Ժողովէն. ամէն անգամ ալ նոյն [illegible] պիտի [illegible] եթէ իրենց [illegible] որոշում մը չտայ Ժողովը։ Կեդրոնը, եթէ [illegible] «ազատական»ներուն ալ ընտրութիւն [illegible] Մայր Դիւանին համար, «ազատական»ները ո՛չ իսկ քուէ մը պիտի տային [illegible]։ Այս [illegible] ալ [illegible] վատ [illegible]։

ՏԱԹԻԿ

ԸՆՏԱՆԻՔ, ՊԱՏԻՒ, ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

(ՊԱԼԱՏԱՀԱՅ ԲԱՐՔԵՐ)

Հեղինակ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ ՏԱՍՆԸՉՈՐՐՈՐԴ

Ղուկաս էֆէնտի [illegible] համար ըսաւ.

— Ինչ որ է, իրար աղէկ գտեր են, թէնճէրէ եուվարլանմըշ գափաղըն պուլմուշ։

Եւ սակայն այս ամուսնութիւնը կը սրտմտեցնէր զինքը, իրեն դէմ ցոյց մը կը նկատէր զայն և այդ միութեան պատճառաւ ինքզինքը կերպով մը պարտուած կը համարէր։

Ինչպէ՞ս կրնար էր որ իր հալածած անձերը կարենային յաջողիլ ու ապրիլ, միթէ սակայն պզտիկութիւն մը չէ՞ր իրեն համար։

— Այսպէս ուրեմն, այդ [illegible] ծաղիկները կը հալածուածներ ու կը պաշտպանես, Բերովբէ էֆէնտի, ըսաւ իր բարեկամին դառնալով։

Ինչ՞ Բերովբէ էֆէնտի պարտաւորուեցաւ իր «յանցանք»ը թեթեւցնելու համար մեղմացուցիչ պարագաներ փնտռել, չքմեղանալու համար վաճառականին բարկութիւնը որուն միշտ տալիքաւոր էր։ Բայց, ինչպէս ըսինք, նոյն օրը Ղուկաս էֆէնտի զուարթ տրամադրութեան մէջ էր, հետեւաբար ներողամիտ գտնուեցաւ և իր հինաւուց ակնարկութիւնները [illegible], սկսաւ ուրիշ նիւթերու վրայ խօսիլ։

Առջի օրուընէ ի վեր ամուրի կեանք մը սկսած էր ապրիլ, տիկինն Թոքատի մեկնած էր Բարիզ իր աղջկան՝ Ռօզիկի քով որ իր յղութիւնը յայտնելով խնդրած էր մօրմէն երթալ իր մօտ անցնել վերջին մէկ քանի ամիսները։ Իսկ փոքր աղջիկն ու մանչը մին Հոմ Սքուլ միւսն ալ Ռօպէրթ Քոլէճ կը գտնուէին։ Այս առանձնութիւնն էր ահա՛ որ զինքը կը զուարթացնէր, քանզի որոշած էր օգտուիլ քաղցր իր ազատութենէն, շուայտ կեանք մը վարելու համար, գոնէ ժամանակ մը։ Նոյնիսկ այնպէս կարգադրած էր որ իրիկուան կերակուրն ալ դուրսը ուտէ, աւելի ազատ մնալու և ծառաներու անհարկի հետաքրքրութենէն խուսափելու համար։

Ղուկաս էֆէնտի լսած էր որ իր բարեկամը, Բերովբէ էֆէնտի, կարգ մը անխոստովանելի մոլութիւններ ունէր ու [illegible], զայն իր քովը կանչելով, կը յուսար զայն իրեն ընկերակից ընել իր մտադրած հաճոյքի ու զուարճութեան արշաւանքին։

— Այս գիշեր եկո՛ւր կերակուրը միասին ուտենք, առաջարկեց [illegible]։

— Բայց, էֆէնտի, տունը չեն գիտեր...։

— Տունը մարդ չի կայ, հիմա ամուրի կ'ապրիմ պատասխանեց վաճառականը և իր բարեկամին պատմեց կնոջը մեկնումը։

Այս բացատրութեան վրայ, Բերովբէ էֆէնտի յօժարակամ ընդունեց ճաշի հրաւէրը։

Վաճառականը կամաց կամաց, զբօսնելու, իր ազատութենէն օգտուելու թաքուն խորհուրդները պարզեց և կարգ մը քօղարկեալ ակնարկութիւններ ըրաւ Բերովբէ էֆէնտիին որ խնդալով ու կատակելով պատասխանեց։

Առատ գինիով ճաշէ մը ետքը երկու բարեկամները ա՛լ բոլորովին բացուած էին իրարու և որոշեցին նոյն իրիկուն միասին անցնել «աղէկ քէյֆ մը ընելու» համար։

Այդ գիշերը Ղուկաս էֆէնտի տունը չվերադարձաւ. առտուն միայն եկաւ մէկ երկու ժամ հանգստանալու և յետոյ գործին գնաց։ Բերովբէ էֆէնտի իրմէ [illegible] պաշտօնը մեծ յաջողութեամբ կատարած էր, արժանանալով վաճառականին բարեացակամ գոհունակութեան։

Հետեւեալ օրը կրկին իրար գտան նոր արշաւանքներ կազմակերպելու համար ու այսպէս, ամիս մը, Ղուկաս էֆ. սանձարձակ շուայտութեան կեանք մը վարեց։ Բերովբէ էֆէնտի իրեն անբաժան խորհրդակիցն ու գաղտնակիցը եղած էր, ալ պատկառանքն ու ակնածանքը վերցած էր իրենց միջեւ և իրենց յարաբերութիւնները բացարձակօրէն մտերմական հանգամանք մ'առած էին։

Ղուկաս էֆէնտիի հաճոյակատար [illegible] կ'ուզէր օգտուիլ այս նորահաստատ մտերմութենէն և [illegible] մեծկակ գումար մը յաջողեցաւ [illegible] վաճառականէն, իբրեւ փոխառութիւն։

Եւ սակայն օր մըն ալ Ղուկաս էֆէնտի ա՛լ յափրացած այդ կեանքէն կամաց կամաց խոյս տուաւ իր բարեկամին ընկերակցութենէն։

Մոռցուած կիրք մը վերստին վառել կը սկսէր իր [illegible]։

Առտու մը երբ գրասենեակը նստած, ընթացիկ գործերով կը զբաղէր, [illegible] ներս մտաւ իր փոքրիկ աղջկան հետ։

— Բարեւ Ղուկաս էֆէնտի, ըսաւ նստարանին վրայ տեղաւորուելով, մինչ աղջիկը կը փութար ձեռք համբուրելու։

— Աստուծոյ բարին, բարի եկար, [illegible] վաճառականը զուարթ դէմքով, ո՞ւր է մէջտեղ չի կաս այսչափ ատեն...։

— Ինչ ընեմ, [illegible] չէ որ գամ պատասխանեց կինը ժպտելով։

Ղուկաս էֆէնտի վաւաշոտ աչքերով սկսաւ դիտել իր [illegible] որ գրեթէ երեք ամիսէ ի վեր չէր տեսած և որ [illegible] գեղեցիկ ու գրգռիչ կը թուէր իրեն այդ միջոցին։

— Այս օրերս փոխուեր ես, ըսաւ։

— Ինչ եմ եղեր...

— Գիրցեր, վրայ ես եկեր, գոյնդ [illegible] է...

Յետոյ, յանկարծ [illegible] մը հարցուց.

— Մարդդ ինչ կ'ընէ կոր, գործերը ինչ վիճակի մէջ են։

— Ամա՛ն, Ղուկաս էֆէնտի, մի՛ հարցներ, շատ փորձանքներու մէջ ենք նորէն, [illegible] համար եկայ քեզ աղաչելու։

— Ինչ եղաւ որ, հարցուց վաճառականը յօնքերը պռստելով։

— Ճանըմ, [illegible] գործ մը ունէր, ինչ է նէ՝ գէշ աղէկ կ'երթայինք կոր, յոյն մը եկաւ գտաւ, ընկեր ըլլալ ուզեց, [illegible] թէ գործը ընդարձակելու համար. վերջապէս [illegible], մէկը [illegible] է եղեր, թէ՛ գործը կործանեց և թէ եղած քիչ մը դրամն ալ առաւ փախաւ...

— Է՛, ըսել է հիմա գործը փակուեցաւ է...

— Հապա՛, [illegible] օրէ մարդս նստած է, բան մը գայ [illegible], [illegible], խեղճը երես չունի որ գայ։

— Շիտակը իրաւունք ալ ունի երես չելլելու, պատասխանեց վաճառականը։

(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ)

ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԵԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԸ
ԵՒ
ԱՏԱՆԱՅԻ ՋԱՐԴԸ

Ֆրանսայի դատական նախարարութեան վիճակագրութիւններէն կը տեսնուի թէ ոճիրները հետզհետէ կը բազմանան։ Ասոր փոխարէն, առաքինական գործերն ալ նոյն համեմատութեամբ կը շատնան։ Ասոր ապացոյցը Ֆրանսական Ակադեմիան տուաւ իր Նոյեմբեր 25ի նիստին մէջ։ Ֆրէտէրիք Մասոն ակադեմականին վիճակեցաւ այս տարի, խոնարհ մարդոց գործած առաքինութիւններուն փառաբանութիւնը ընել ա՛յնքան պերճախօս կերպով։ Ատանայի ջարդերու միջոցին գործուած դիւցազնութիւններուն մասին գրուած վաւերագրերուն վրայ հիմնուելով՝ Ֆ. Մասոն Ակադեմիին մէջ յուզեցաւ այնպիսի անօրէնքներ ի յայտ բերել՝ որոնք սարսափի և յուզման զգացումներով առգոռեցին ներկաները։ Ակադեմականը ցոյց տուաւ Ատանան 1909ի ապրիլին այն ողբերգական գիշերներուն մէջ՝ երբ Հայերը ջարդարարներու վայրագօրէն տեղացուցած գնդակներու տարափէն կը փախչէին Ս. Յովսէփը և Պեթանիի կրօնական հաստատութեան մէջ։ Հազարաւոր դժբաղդներ, պատսպարուած անձեր ապաստանեցան այս երկու հաստատութիւններուն մէջ, փրկելով անձերնին մարդակերպ հրէշներու վայրագ գնդակներէն, ֆրանսական եռագոյն դրօշին տակ. ու զոհերու այս բազմութիւնը պաշտպանողները քանի մը կրօնաւորներ և քանի հինգ գթութեան քոյրեր էին միայն։ Պահ մը մեր երեւակայութեան առջեւ բերենք Պեթանիի հաստատութիւնը ուր, ամբողջ կատաղի գիշեր մը, հազար վեց հարիւր անձէն ապաստանեալներ ահ ու սարսափի ազդեցութեան տակ աղօթք մը կը մրմնջէին. դարձեալ մեր առջեւ պատկերացընենք այդ շէնքը, առաւօտեան ժամը 10ին, տանիքները, երբ գնդակները կը շաչեն, երբ հրդեհը կը ճարակէ, երբ փախչիլն ու կենալը միեւնոյն սարսափելի վտանգներ կը պատրաստէին, որովհետեւ դուրսը թուրք խուժանը կը սպասէ, ջարդելու պատրաստ։ Այդ ողբալի տեսարանին առջեւ, այդ դրանը շուրջը, ուր արդէն պաշտպանեալներուն հարուածները կը թնդան, մարդ մը կեցած է, թեւերը խաչաձեւած և կուրծքը տալով այդ հազարաւոր [illegible]ներուն. այդ մարդը, Հայր Բիկուլն է։ Հայր Բիկուլ վերջին արձակումը տալով՝ Մայր Մելանիի և իր քոյրերուն միջեւ կեցած՝ որոնք ծնրադիր կ'աղօթէին, մահուան կը սպասէր ան. ու կը սպասէր որ այդ մահը գայ զինքը տանի, իր քով ապաստանող խեղճ մարդոց կեանքերը հնձելէ առաջ։ Ու ինչ որ պատահեցաւ Ատանայի Պեթանիի կրօնական հաստատութեան մէջ, նոյնը պատահեցաւ նաեւ, միեւնոյն ժամուն, Աքպէզի մէջ, ուր Լազարեան կրօնաւորներու վանքը ապաստանեցան ամէն անոնք՝ որոնք կրցած էին փախչիլ Թիւրքերու թրերուն ու սուրերուն առջեւէն։ Հայր Տիլլանժ տասնեօթը գիշեր շարունակ պուլկար կրօնաւորի մը հետ [illegible], հսկեց երկու հազար ապաստանեալներու վրայ։ Ու Ֆրանսական հիւպատոսը միջամտած կ'ըլլայ այն պահուն, երբ այս թշուառ մարդիկը կը կարծէին թէ իրենց վերջին ժամը հասած է, որովհետեւ զինուորներ օգնութեան եկած էին Թիւրքերուն՝ որոնք տասնեօթը գիշեր շարունակ պաշարեցին քաղաքը։ Հայր Տիլլանժ պաշտպանեալներու սարսափի աղաղակներուն մէջ, առաւ իր երաժշտական փողը և Մարսէյէզը նուագեց։ Ահա այս առաքինութիւններուն համար էր որ Նոյեմբեր 25ին Ֆրանսական Ակադեմին յարգանք մատոյց, Առաքինութեան Մրցանակը շնորհելով Ատանայի միսիոնարներուն։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԱՐԻՒՆԱԼԻ ԽՌՈՎՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

Հռոմէն Նոյեմբեր 26 թուականով Մաթէն կը հեռագրեն. «Ապուլիայէն կը հեռագրեն թէ Պալեստանոյի մէջ ծանր խռովութիւններ ծագած են որոնց պատճառն է քաղաքապետական վարչութեան դէմ ժողովուրդին ունեցած դժգոհութիւնը։ Արդէն, անցեալ կիրակի, ժողովուրդը քաղաքապետարանին առջեւ ցոյց մը ըրած էր։ Ավէցցանոյի փոխ կառավարիչը, վախնալով որ խռովութիւններ կը ծագին, Պալեստանօ ղրկեց ջոկատ մը զինուոր։ Ժողովուրդը՝ խիստ գայրացած՝ քարէ կարկուտ մը տեղացուց զինուորներուն վրայ որոնք ստիպուեցան իրենց զէնքերը գործածել։ Երկու կողմէն ալ քանի մը հոգի վիրաւորուեցան, իսկ ժողովուրդին մէջէն ալ մէկ հոգի մեռաւ։»

ԱՆԳԼԻՈՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Լոնտոնէն 30 Նոյեմբեր թուականով կը հեռագրեն. «Ընտրուեցան 197 ազատական, 242 միութենական, 36 աշխատաւորական, 59 Ռետմընտի և 8 Տ'Օպրիէնի կուսակից։ Ազատականները շահեցան 19 աթոռ, միութենականները՝ 23, իսկ աշխատաւորականները՝ չորս։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Նոյեմբեր 30ի խորհրդարանական նիստին մէջ Պ. Պինէրթ յայտարարեց որ թէեւ դահլիճը հրաժարած է, բայց կայսեր խնդրանքին վրայ պիտի շարունակէ վարել գործերը, մինչեւ նոր դահլիճի մը ընտրութիւնը։ Հրաժարեալ դահլիճին նախագահը յորդորեց երեսփոխանները որ կարելի եղածին չափ շուտով քննեն ամենէն աւելի առիպողական եղող օրինագիծերը, որոնց մէջ կան առեւտրական պիւտճէին և Սերպիոյ հետ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրին վերաբերող օրինագիծերը։ Խորհրդարանը Աւստրօ-Հունգարական Պանքային մենաշնորհին վերանորոգութեանը վերաբերեալ օրինագծին առաջին ընթերցումը աւարտեց։ Աւստրիական հրաժարած դահլիճը կազմուած էր 1909 փետր. 10ին, Պարոն տը Պինէրթի կողմէ, որ 22 ամսուան պաշտօնավարութիւն մը ունեցաւ։

ԹՈՔԱԽՏԻՆ ԴԱՐՄԱՆԸ

Բարիզի նշանաւոր բժիշկներէն մէկը Տօքթ. Տուայէն առջէ առաջ թոքախտին դարմանը գտած էր և յունիս 29ին իր գտած այս դարմանը բժիշկներու տրամադրութեան տակ դրած էր, ըսելով. «Ահա ես փորձեցի և օգտակար գտայ. դո՛ւք ալ փորձեցէք»։ Բրոֆ. Տուայէնի այս հրաւէրին 900 բժիշկներ պատասխաններ էին։ Բրոֆ Տուայէն գիտական ընկերութիւններու սրահին մէջ բանախօսութիւն մը ըրաւ որ երկարատեւ և ջերմագին ծափահարութիւններով ընդունուեցաւ։ Այս 900 պատասխաններուն 513ը նպաստաւոր էին։ Տօքթ. Տուայէն եզրակացընելով ըսաւ. «Ես չեմ որ կը գործածեմ «բժշկուած» բառը, այլ այն բժիշկներն են որոնք բժշկած են թոքախտաւոր հիւանդներ»։

ԹՈԼՍԹՈՅԻ ՇՈՒՐՋԸ

Թոլսթոյի որդին, Լէօ յայտարարեց թէ իր հօրը չինած կտակը այլեւս խնդիր չպիտի ընէ, սակայն կը պնդէ որ կտակը իր հօրը հաճութիւնովը չինուած չէ և թէ Պ. Չէրթքօֆի խորհուրդովը չինուած է։ Միւս կողմէ Չէրթքօֆի բարեկամներն ալ կ'ըսեն թէ Թոլսթոյ իր աշակերտին՝ Չէրթքօֆի հետ աւելի գաղափարակից էր, քան իր որդւոյն հետ որ հակառակ գաղափարներ պաշտպանող գիրք մը կը հրատարակէր, ամէն անգամ որ հայրը որ և է գործ մը հրապարակ հանէր։ Այսպէս Թոլսթոյ հայր Քրէօյցէրեն Սօնաթը հրատարակելուն պէս՝ որդին հրապարակ հանեց Շօբէնէն Նախերգանք մը գործը, որով ուսանողներու ամուսնութիւնը և բազմածին ընտանիքները կը պաշտպանէ։ Լէօ Թոլսթոյ նոյն իսկ թատերական կտորներ հրատարակելով՝ պայքարեցաւ իր հօրը գաղափարներուն դէմ, սակայն յաջողութիւն չգտնելով՝ վհատեցաւ։ Հետզհետէ աւելի բազմաթիւ այցելուներ կը դիմեն շարունակ դէպի Թոլսթոյի գերեզմանը։ Այս անգամ այցելուները պարզ գիւղացիներ չեն միայն, որոնք իրենց բարերարին վրայ կ'ողբան, այլ աշխարհիկ կիներ, ինչպէս նաեւ բազմաթիւ ծովային զինուորներ և զինուորական սպաներ՝ որոնք կը փութան իրենց յարգանքը մատուցանելու մեծ գրագէտ-փիլիսոփային շիրիմին։

ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԾՈՒՄԸ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

Իտալիոյ դատական նախարարութեան ելմտացոյցի վիճաբանութեան առթիւ, ամուսնալուծման խնդիրը որոշ կերպով մէջտեղ դրուեցաւ, որ առջէ առաջ ալ թէեւ յուզուած էր, սակայն վերջնական լուծման մը յանգած չէր։ Դատական նախարարը յայտարարեց թէ խնդիրը ուսումնասիրուած ըլլալով հարկ էր անոր մասին վերջնականապէս որոշում մը տալ։ Երեսփոխաններու և ժողովուրդին մէջ տիրող ընդհանուր կարծիքը սա է որ հարկ է ամուսնալուծումը արտօնել։ Վիթա թերթը յօդուած մը հրատարակելով հաստատել կուզէ թէ ամուսնալուծումը սկզբունքով ընդունուած է, Հռոմ կը մնայ հասկնալ թէ այս խնդրին ընդդիմադիրները որո՞նք պիտի ըլլան։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՔԵՐԷՔԻ ԿՈՏՈՐԱԾԸ

Ցանարէն թերթի մը ըսածին նայելով, պատերազմական պաշտօնատունը հեռագիր մը հասած է, որուն համաձայն, Պէտէվինները Քերէքի մէջ, բացի ուրիշ պաշտօնատարներէ, այդ քաղաքին կառավարիչը Մաջիտ պէյն ալ սպաննած են իր ընտանիքին հետ։ Պայրամի առթիւ պաշտօնատուները գոց ըլլալով, կարելի չէ եղած ստուգել այդ լուրին ճշդութիւնը։

ԱՆՍԱՐԻԷ ՑԵՂԸ

Լաթաքիայէն կը հեռագրեն թէ Պէյրութի կուսակալը Ճէպէլ հրաւիրելով Անսարիէ կոչուած լեռնականները, յայտարարած է որ եթէ 3 ամսուան մէջ երկրին օրէնքներուն չհպատակին, զինաթափ չըլլան, տուրք չվճարեն ու զինուոր չգրուին, զինուորական արշաւախումբ մը պիտի ղրկուի իրենց վրայ։ Կուսակալը Պանիաս գացած է, Դարձեալ Ճէպէլ պիտի երթայ, բանակցութիւնները շարունակելու համար։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵԷՄԷՆԻ ՄԷՋ

Անգլիական թերթերու ըսածին նայելով, կացութիւնը շատ վրդովալից է Եէմէնի մէջ։ 25000է աւելի զինեալ ապստամբներ կը գտնուին Ասիրի մէջ։ Միւթէսարիֆը օգնական ուժեր ուզած է։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Քorrիէrէ Տէլլա Սէrա ուժգնօրէն կը յարձակի օսմ. կառավարութեան վրայ, ըսելով թէ Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ մէջ կառավարական արարքներ ի գործ կը դնէ ան, մինչ Աւստրիոյ, Գերմանիոյ և Ամերիկայի շահերը կը նպաստաւորէ։ Իտալական թերթը իր կառավարութիւնը կը հրաւիրէ ազդուապէս բողոքելու և գործելու Պոլսոյ մէջ, երեւան հանելու համար Իտալիոյ այդ նահանգներուն մէջ ունեցած իրաւունքները, որոնք միւս ազգերու թեանց իրաւունքներուն չեն նմանիր։

ՄԻՋԱԳԵՏՔԻ ՄԷՋ

Պաղտատի կուսակալ և հրամանատար Նազըմ փաշա կարգ մը միջոցներ ձեռք առած է՝ անդորրութիւնը ամրապնդելու համար Պաղտատի, Պասրայի և Մուսուլի նահանգներուն մէջ, որոնք Զ. զօրաբանակէն կախում ունին։ Նազըմ փաշա զօրախումբեր պիտի կազմէ, որոնք սահմանագլուխներուն վրայ պիտի հսկեն, Պէտէվիններու արշաւանքները արգիլելու համար։

ՃԱՎԻՏ ՊԷՅ

Ելմտական նախարար Ճավիտ պէյ Իզմիր հասնելով՝ Քրամէր-Բէյէս ընդունած է։ Ալա-Շէհիրի, Սալիհլիի, Մաղնիսայի և Իզմիրի բնակչութիւնները խանդավառ ընդունելութիւն մը ըրած են նախարարին։

ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ԲԼՈՒՐԻՆ ՎՐԱՅ

Ա. զօրաբանակի սպաները, անցեալ օր, Ազատութեան Բլուրը երթալով արարողութիւն մը կատարեցին ի յիշատակ այն նահատակներուն, որոնք ռէակցիոնի շարժման ատեն սպաննուեցան։ Աղօթքներ արտասանուեցան և չորս ոչխար զենուելով միսը աղքատներուն բաժնուեցաւ։ Հայրենասիրական ճառեր արտասանուեցան։

ՔՈԼԵՐԱՆ

Քոլերան Սելանիկի մէջ սաստկացած ըլլալով ներքին գործոց նախարարութիւնը բժիշկներ և քննիչներ պիտի ղրկէ այդ քաղաքը, խիստ միջոցներ ձեռք առնելու համար։ Սելանիկի իշխանութիւնները հրաման տուած են բան մը չխնայելու, համաճարակին դէմ կռուելու համար։ Նոյեմբեր 29ին, քոլերայի 7 նոր դէպքեր պատահած են, որոնց 5ը Իզմիրէն և Էտիրնէէն հասած նորադիր զինուորներէն։ Սէրէզի մէջ 4 դէպք։ Բ. զօրաբանակին հրամանատարը որոշած է այլեւս նոր զինուոր չառնել վարակուած տեղերէն։

** Տրապիզոնի մէջ Նոյեմբեր 22էն մինչեւ 28 Նոյեմբեր՝ 13 դէպք և 8 մահ։ Էտիրնէի նահանգին մէջ Նոյեմբեր 19էն մինչեւ 25 Նոյեմբեր՝ 27 դէպք և 17 մահ։ Զօնկուլտաքի մէջ և շրջակաները՝ Նոյեմբեր 20էն մինչեւ 26 Նոյեմբեր՝ 1 դէպք և 2 մահ։ Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ մէջ Նոյեմբեր 19էն մինչեւ 25 Նոյեմբեր՝ մէկ մահ։ Պաղտատի նահանգին մէջ Նոյեմբեր 22էն մինչեւ 28 Նոյեմբեր՝ 22 դէպք և 16 մահ։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Սուլթանը որոշած է Սելանիկ այցելել յառաջիկայ մայիս ամսուն։ Կայսրը, Էտիրնէէ դարձին, Սելանիկ պիտի երթայ, բայց այդ ուղեւորութիւնը յետաձգուած է յառաջիկայ տարուան, քոլերան տարածուելուն պատճառաւ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՍԱԿԸ

Հեռագրական վարչութիւնը կը խնդրէ մեզ ծանուցանել թէ այսուհետեւ ղրուշով պիտի գանձուին արտասահման ղրկուած հեռագիրներու վարձքերը։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՒՐԱՆԻ ՄԷՋ

Սուրիոյ երեսփոխաններուն հասած նոր հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Հաւրանի ապստամբական շարժումը հետզհետէ կը տարածուի դէպի արեւելք, Մուսուլի և Պաղտատի կողմերը։ Ըմբոստ Տիւրզիները բազմաթիւ պատուիրակներ ղրկած են Միջագետքի այդ մասին մէջ բնակող վաչկատուն ցեղերու և նոյն իսկ հաստատուն բնակչութիւն ունեցող Արաբներուն մօտ։ Այս վերջինները ապստամբելու բացարձակ տրամադրութիւն կը ցուցնեն։ Տիւրզիներու պատուիրակները պարզած են իրենց կարծեցեալ յաղթանակները, ու ըսելով թէ իրենց մարդոցմով պիտի պաշտպանեն այդ բնակչութիւնները, եթէ յարձակուած կըրեն անոնք։ Այդ կողմերու երեսփոխաններէն ոմանք փութով յայտնած են իրենց ընտրողներուն չշարժելու, երթալու, որպէսզի ժողովուրդը համոզեն հանդարտ մնալու։

ԴՊՐՈՑԻ ՏՆՕՐԷՆ ՄԸ
ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ

Իզմիրի լրագիրներու ըսածին նայելով, նոյն քաղաքին մօտ Պուջայի գիւղին յունական վարժարանին տնօրէն Պ. Աթսօթօպուլոս ձերբակալուած է Պուրնովայի գիւղախումբին միւտիրին հրամանով։ Ոստիկան-զինուորներով բանտ տարուած է։ Իզմիրի մէտրոպոլիտը կուսակալին երթալով, բողոքած է։ Պ. Աթսօթօպուլոս, հելլէնահպատակ ըլլալով, նախապէս հրաւիրուած էր դպրոցին տնօրէնութեան պաշտօնը ձգելու։ Բայց տնօրէնը պատասխանած էր թէ կրնային մետրոպոլիտին դիմել։

ՀՈՒՆՁՔԸ ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՄԷՋ

Անատոլուի երկաթուղիի շինութենէն ի վեր, Փոքր-Ասիոյ հունձքը այս տարուան չափ առատ չէր եղած, դատելով Հայտար-Փաշայի մաքսատան մէջ գտնուած արմտիքէն։ Կը հաշուուի որ մինչեւ մարտի վերջը 25-30,000 վակոն արմտիք պիտի ժամանէ Հայտար-Փաշայի կայարանը։ Արմտիքին մեծ մասը կը ստանեն օսմ. քաղաքներ, ինչպէս Արշիպեղագոսի կղզիները, Պէյրութ և այլն։ Գարիին մեծ մասը Սպանիա կ'երթայ։

ԿԱՅՍ. ՀԱՑԿԵՐՈՅԹ

Սուլթանը, առջի օր, հացկերոյթ մը տուաւ եպարքոսին և նախարարներուն։

ՈՒՆԿՆԴՐՈՒԹԻՒՆ

Կայս. իշխան Վահտէտտին էֆ., Շէյխիւլ-Իսլամ Մուսա Քեազիմ էֆ. և ծերակուտական Հիւսէյն Հիլմի փաշա, առջի օր, Սուլթանին ներկայացան։

ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄԸ

Զանազան պաշտօնատանց ուղղուած շրջաբերական մը կը ծանուցանէ որ կալուածներու փոխանցման գործողութիւնները պէտք չէ կատարուին մինչեւ որ կալուածատուրքի պարտքերը ամբողջապէս չվճարուին։

ՀՐԴԵՀ ՍԱՄՍՈՆԻ ՄԷՋ

Առջի օրուան թիւով Սամսոնէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ տեղւոյն մէջ 30է աւելի տուներ և խանութներ այրած են։ Մէկ քանի ապահովագրական ընկերութիւններ վնասուած են։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԵՐ

Սելանիկի առեւտրական դասակարգը, մանաւանդ ներածող վաճառականները դժուարութեանց կը հանդիպին միշտ, ինչ որ իրենց շահերուն կը վնասէ։ Այս դժուարութիւնները կը յարուցանեն ապրանքներու գնահատիչները, որոնք շատ սուղ գիներ կը դնեն։ Քանի մը վաճառականներ դարման տանելու համար այդ վիճակին, մանրամասն տեղեկագիր մը յղած են մաքսային վերատեսչութեան խորհրդական Պ. Գրաուֆորտի։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՆՈՐՕՐԻՆԱԿ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— Անցեալ օր, երեքշաբթի, երկուքը Յոյն և մէկը Իտալացի, Ղալաթիայի նաւակով Պոլիս անցած ատենին ծովը կը ձգեն 290 ոսկի պարունակող քսակ մը, զոր Հանր. Պարտքի վարչութեան պիտի յանձնէին։ Հաւաքիչները ոստիկանութեան իմաց կուտան եղելութիւնը։ Բայց տեղը սուղ ըլլալուն, ոստիկանութիւնը չի կրնար հետազօտութիւններ կատարել. ուստի դրամը ինկած տեղը սուզակներ կը դնէ՝ հանելու համար։ Դրամին տէրերը այդ իրողութիւնը իմանալով, հետեւեալ առտուն, սուզակ մը կ'իջեցնեն ծովը, ոստիկաններու ներկայութեանը։ Սուզակը կը յաջողի քսակը գտնել ու ոստիկանութեան կը յանձնէ։ Անոր վրայ, երեք հաւաքիչները կը փորձեն կծիկը գտնել, բայց ոստիկանները ձերբակալելով զանոնք, պահականոց կը տանին։ Հոն կը բացուի քսակը, և ինչ տեսնուի աղէկ։ Քսակը մէճիտիէի ձեւով հին երկաթէ կտորներ կը պարունակէր։ Կասկած կայ որ հաւաքիչները դիտմամբ մէճիտիէներուն տեղ երկաթ դրած էին, դրամը գողնալու համար։ Վարչութեան հաւաքիչները բանտարկուած են հիմա։

ՔՈԼԵՐԱՅԻ ԱՏԵՆ
ՊՈՄՈՆԹԻԻ ԳԱՐԵՋՈՒՐԸ
ՌԱՑԱԾ ՋՈՒՐԷՆ ԱՒԵԼԻ ԱԽՈՐԺԵԼԻ ԵՒ
ԴԵՂԷ ՄԸ ԱՒԵԼԻ ԱԶԴՈՒ Է, ՔԱՆԻ
ՈՐ 130 ԱՍՏԻՃԱՆ ԵՌԱՑԱԾ ԵՒ
ՓԱՍԹՕՐԵԱՆ ԴՐՈՒԹԵԱՄԲ
70 ԱՍՏԻՃԱՆ ՑՏՈՒԱԾ Է

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏՇԱՃԻ

Պէտք է խոստովանիլ որ ազգային գործերու վիճակը վարդագոյն չէ, շնորհիւ Աջակողմեան եւ Ձախակողմեան կուսակցութիւններու անհաշտ ընթացքին։ Ձախակողմեանները որոշած են ծայրայեղ պայքար մը [illegible] տալու համար ազգային Ժողովին նիստին մէջ տրուած որոշումները։ Այս նպատակին հասնելու համար ամէն միջոց լաւ կ'երեւայ իրենց, նոյնիսկ ազգային իշխանութեան դէմ ընդվզում մը առաջ բերելու փորձը։

Հաւանօրէն այդ պայքարը մասամբ յաջողութիւն պիտի գտնէ ժողովրդին դիւրաբեկ և պարզամիտ տարրերուն մէջ և յուզումն ու պառակտումը աւելի պիտի շեշտուի։

Ի՞նչ պիտի ըլլայ ատոր արդիւնքը։

Այժմէն դժուար է այս մասին որոշ բան մը ըսել, սակայն կարելի է ենթադրել որ առկախուած այս խառնաշփոթ կացութենէն խուսափելով՝ ո՛չ նոր ատենապետ մը և ո՛չ ալ նորընտիր վարչութիւնը պիտի ուզեն գործի գլուխ անցնիլ և անիշխանութիւնը պիտի շարունակէ աւելի խանգարելով ազգային գործերու արդէն ողորմելի գնացքը։

— Բայց այս անել կացութենէն փրկուելու միջո՞ցը, պիտի հարցնէք հիմա յուսահատաբար։

Ըստ իս սոսկ դարմանն է մէկ քանի ճշմարտապէս անկեղծ ու ազգասիրական գեղեցիկ ձեռքեր։

Այս ձեռքերէն առաջինը կրնայ ընել Դուրեան Սրբազան իր երկդիմի ու անորոշ դիրքէն վեր ելլելով —կամ լաւագոյն է ըսել վեր բարձրանալով— ու բացայայտօրէն յայտարարելով որ ի սպառ հրաժարած է պատրիարքական գահէն և թէ ինք խաղաղութեան ազդակ մը ըլլալով՝ չուզեր խնձորի մը փոխուիլ, Աջակողմեան ու Ձախակողմեան տանձերու ձեռքին մէջ։

Իրմէ ետքը ձեռք մըն ալ թող նորընտիր վարչութիւնը ընէ միահամուռ հրաժարական մատուցանելով։

Երրորդ ձեռքը Մայր Դիւանինն է, որ ինքն ալ, իր կարգին, «հրաժարիմ»ը կ'արտասանէ բարձրաձայն ու անվերապահ կերպով։

Այս երեք եակ ձեռքերէն ետքը Աջակողմեան եւ Ձախակողմեան երեսփոխանները պէտք է մէյմէկ ձեռք ալ իրենց ընեն իրարու մօտենալու, զիրար հասկնալու և համաձայնութեան գետին մը գտնելու համար և անոր այն ատեն հինգ ձեռքով խնդիրը կը լուծուի և ազգն ալ կ'ազատի հանդիսատես ըլլալէ [illegible] մը որ արդէն չափազանց երկար տեւեց։

Եւ սակայն, աւա՜ղ, այդ ձեռքերը ընող մարդ չեմ տեսնար հոս մէջտեղը։

Դուրեան Սրբազան ընաւ ալ տրամադրութեան մէջ չէ. ընդհակառակը ինքն ալ [illegible] կ'երեւայ, Ձախակողմեաններու հետ, մանր փութկալու ուրբաթի նիստին ընտրութիւնները, ինչ որ գերազանցապէս խնդիրը պղտորելու պիտի նպաստէ։

Երէկ. Բիւզանդիոնի մէջ, յօդուածագիր մը կը պատմէր թէ Դուրեան Սրբազան, իր տեղապահութեան միջոցին, անգամ մը խնդրի մը համար իրեն դիմող պատգամաւորութեան մը այս յայտարարութիւնը ըրած է.

— Եթէ հինգ հոգի գան ինծի և թող ըսեն այս պաշտօնը, ես անմիջապէս առանց ոև է առարկութեան կը թողում իմ պաշտօնս։

Եւ յօդուածագիրը Դուրեան Սրբազանի երկու տարի առաջ ըրած այս յայտարարութիւնը և այժմ բռնած ընթացքը բաղդատելով իր զարմանքը կը յայտնէ։

Արդարեւ հոգեփոխութեա՞ն մը ենթարկուեցաւ նորին սրբազնութիւնը և կամ տեղապահութեան պաշտօնի դառնութեան

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ

172

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ՔՐԻՍԹՕ

ԺԵ.

ՀՌՈՄԻ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԸ

Ֆրանց տակաւ վարժուած էր կոմսին գունատութեան, որ ժամանակ մը զարմացուցած էր զինքը, առաջին անգամ տեսնելուն։ Սակայն ինքզինքին կը խոստովանէր որ կոմսին խիստ դէմքը ազնուութիւն մը ունէր. միակ թերութիւնը կամ գլխաւոր յատկութիւնը գունատ ըլլալն էր։ Կոմսը կը նկատէր իբր ճշմարիտ հերոս մը, որ շատ կը նմանէր Պայրընի նկարագրած հերոսին։ Ֆրանց ոչ թէ միայն կոմսը տեսած ատեն, այլ անոր վրայ խորհած պահուն իսկ կ'երեւակայէր որ Մոնթէ-Քրիսթոյի մռայլ դէմքը Մանֆրէտի ուսերուն վրայ կամ Լառայի գտակին տակ կը հանգչէր։ Կոմսը ճակատին այն կծկումը ունէր, որ գաղտնիքին մտածումի մշտակայ ներկայութիւնը կը մատնէ, անիկա հրակեզ աչքեր ունէր, որոնք մինչեւ հոգիներու խորը կը կարդան, իր յօխորտ ու հեգնական շրթունքը խօսափուկ խօսքերուն կ'ընծայէին այն մասնաւոր դրոշմը, որով անոնք խորապէս կը քանդակուին ունկնդիրներու յիշողութեան մէջ։

Կոմսը երիտասարդ չէր և առնուազն քառասուն տարու կար. սակայն զինքը տեսնողը շատ լաւ կ'ըմբռնէր որ իր հետ գտնուող երիտասարդներէն կը հանէր։ Սակայն, անգլիացի բանաստեղծին մտացածին հերոսներուն հետ ունեցած վերջին նմանութեամբ մը, կոմսը կարծես կախարդիչ յատկութեան մը տէրն էր։

Ալպէր շարունակ ի վեր կը հանէր այն երջանկութիւնը, զոր ինք և բարեկամը ունեցած էին այդպիսի մարդու մը հանդիպելով։ Ֆրանց նուազ խանդավառութիւն ցոյց կուտար, բայց այն ազդեցութիւնը կը կրէր, զոր ամէն գերընտիր մարդ ի գործ կը դնէ զինքը շրջապատող անձերու մտքին վրայ։

Ֆրանց կը խորհէր այն ծրագրին վրայ զոր կոմսը երկու երեք անգամ փափագած էր Բարիզ երթալ. ընաւ տարակոյս չունէր որ կոմսը հոն մեծ տպաւորութիւն մը առաջ պիտի բերէր իր արտակարգ նկարագրով, յատկանշական դէմքով և հսկայական հարստութեամբ։

Սակայն Ֆրանց չէր ուզեր Բարիզ գտնուիլ կոմսին հոն եղած ատեն։

Իրիկունը անցաւ այնպէս ինչպէս թատերական երեկոյթները սովորաբար կ'անցնին իտալական թատրոններուն մէջ, այսինքն ո՛չ թէ ունկնդրելով երգիչներուն, այլ այցելութիւններ փոխանակելով և խօսակցելով. Կ... կոմսուհին կ'ուզէր կոմսին վրայ դարձնել խօսքը, բայց Ֆրանց ծանոյց թէ խիստ նոր բան մը իմաց պիտի տար. հակառակ Ալպէրի ցոյց տուած կեղծ համեստութեան, Ֆրանց կոմսուհիին պատմեց այն եղելութիւնը, որ երեք օրէ ի վեր երկու բարեկամներու մտադրութեան առարկայ դարձած էր։

Եւ որովհետեւ այդ սիրային արկածները հազուագիւտ չեն Իտալիոյ մէջ, ուղեւորներու ըսածին նայելով, կոմսուհին ալ հաւատ ընծայեց և Ալպէրը շնորհաւորեց սիրային արկածի մը սկզբնաւորութեան համար, որ կը խոստանար գոհացուցիչ վախճան մը ունենալ։

Իրարմէ բաժնուեցան, խոստանալով Բրաչչիանօ դուքսին պարահանդէսին մէջ զիրար գտնել, որուն հրաւիրուած էր ամբողջ Հռոմ։

Փունջ կրող տիկինը յարգեց իր խոստումը. ոչ յաջորդ օրը և ոչ ալ վաղուան յաջորդ օրը երեւան չելաւ։

Վերջապէս հասաւ երեքշաբթի օրը, Բարեկենդանի վերջին և ամենէն աղմկալից օրը։ Երեքշաբթի, թատրոնները առաւօտեան ժամը տասնին կը բացուին, որովհետեւ իրիկուան ժամը ութէն ետքը Պահքը կը սկսի։ Անոնք որ նախապէս չեն մասնակցած բարեկենդանական զուարճութեանց, ժամանակ, դրամ կամ խանդավառութիւն չունենալնուն համար, երեքշաբթիի խնճոյքներուն ու զուարճութեանց կը խառնուին, ընդհանուր աղմուկին ու շարժումին մէջ իրենց մասնակցութեան բաժինը բերելով։

Ժամը երկուքէն մինչեւ հինգ, Ֆրանց և Ալպէր կառքերու շարքին հետեւեցան, դիմացի կողմը շարուած կառքերուն մէջ և շրջագայող հետեւակներուն վրայ ափերով քօնֆէթի նետեցին։ Ձիերու ոտքերուն և կառքերու անիւներուն միջեւ կը պտտէին մարդիկ. բայց այդ սոսկալի խառնամբոխին մէջ ո՛չ մէկ արկած, ոչ մէկ բանավէճ կամ կռիւ չէր պատահեր. Իտալացիները անմրցելի են այդ մասին։ Տօնական հանդէսները անոնց համար ճշմարիտ հանդէսներ են։ Այս պատմութեան հեղինակը, որ հինգ-վեց տարի Իտալիա ապրած է, ընաւ չյիշեր հանդէսի մը խանգարումը տեսած ըլլալ այն դէպքերէն մէկուն հետեւանքով, որոնք մեր մէջ կը պատահին։

Ալպէր կը յաղթանակէր իր խեղկատակի տարազով։ Ուսին վրայ կը կրէր վարդագոյն ժապաւէնի հանգոյց մը, որուն ծայրերը մինչեւ ծունկերը կը հասնէին։ Երկու բարեկամները իրարու հետ չշփոթուելու համար, Ֆրանց հռոմայեցի գեղջկուհիի տարազը չէր փոխած։

Քանի՛ ժամերը կը յառաջանային, աղմուկը այնքան կը շատնար. բոլոր սալայատակներուն վրայ, բոլոր կառքերուն մէջ, ամէն պատուհաններու առջեւ չկար բերան մը որ հաճոյ [illegible] և բազուկ մը որ անգործ կենար. իսկապէս մարդկային փոթորիկ մըն էր, աղաղակներու որոտումէ և գնդիկներու, փունջերու, հաւկիթներու, նարինջներու, ծաղիկներու կարկուտէ բաղկացած։

Ժամը երեքին, Բօբոլօ հրապարակին վրայ և Վենետիկի պալատէն արձակուած հրթիռներու աղմուկը, որ մեծ դժուարութեամբ կը թափանցէր այդ ահռելի մրմունջը, ծանոյց թէ արշաւները պիտի սկսէին։

[illegible] Բարեկենդանի վերջին օրերուն դրուագներէն մէկը կը ներկայացնէ։ Հրթիռներու ձայնին վրայ, կառքերը իրենց շարքերէն դուրս ելլելով, մօտակայ կողմնակի փողոցները ապաստանեցան իսկոյն։

(Շարունակելի)

և Պատրիարքական պաշտօնի հեշտութեան մէջ տարբերութիւնը այնքան խորին է որ առաջինէն հրաժարելու համար հինգ հոգիի կամքը շատ իսկ է, իսկ երկրորդէն քաշուելու համար՝ հինգ հոգւոյ կամքը անբաւական։

Եւ առեղծն չլուծուեցաւ, և սպասենք մեկնութեան։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

* * *

ԻԼՄՈՒԽԱՊԷՐԻ ԽՆԴԻՐ

Պատրիարքարանէ բողոքի թուղթ մը ներկայացուեցաւ Տօսիայի իլխամեթեան դէմ, որոնց առաջ առաջ Առաջնորդարանին կողմէ որոշուած ամուսնական խնդիր մը առթիւ իլմուխապէր մը մերժած էր ընդունիլ և օրինաւոր ձեւով տալ։

Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԵՒ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Վեհ. Հայրապետը անէ առաջ փափաք յայտնած էր Դուրեան Ս. Պատրիարք հօր որպէս զի Թրքահայ ազգ. ներքին խնդիրներու մասին ընդարձակ տեղեկութիւններ տայ, քանի որ իբրեւ Թրքահայ միջոց կը հեռաւորութեան անծանօթ մնացած։ Դուրեան Ս.ի յանձնարարութեամբ այս միջոցին Պատրիարքարանի վարչական դիւանին մէջ կը պատրաստուի ընդարձակ տեղեկագիր մը որուն մէջ, Ն. Սրբազնութիւն մանրամասն կերպով կը նկարագրէ Պոլսոյ և Պոլսոյ հայոց վիճակը, կարգ մը ազգ. խնդիրներու վերջին հանգամանքը և այս միջոցին ազգին երկու հատուածներուն մէջ տիրող անհամաձայնութեան ու պառակտման վիճակը։ Ս. Պատրիարք հայրը այս առթիւ կը յիշատակէ նաեւ իր հրաժարականին ընդունուիլը և նոր վարչութեան մը ընտրութիւնը։ Ն. Ս. իր այս ընդարձակ նամակը կը վերջացնէ խնդրելով Ս. Հայրապետէն որ հայրական միջամտութիւնն ալ ի գործ դնէ և վերջ մը տայ ազգին այս ողբալի կացութեան։

ՎԱՆԻ ՍՊԱՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Անցեալ առաջ գրած էինք թէ Վանի նահանգին Շատախ գաւառակին մէջ մէկ քանի Հայեր սպաննուած են քիւրտերու կողմէ և թէ ամբաստանութիւններն ու բողոքները կը շարունակուին։ Պատրիարքարանը երէկ թուղթ մը ներկայացուց կառավարութեան. այս թուղթին մէջ բացատրուած է թէ Վանի մէջ զինուորական ուժը շատ քիչ է և հետեւաբար անով կարելի չէ առաջքը առնել այս դէպքերուն և թէ՝ այս հարստահարութեանց ու սպաննութիւններու դէմ երբ տեղական Առաջնորդարանը կը բողոքէ, կառավարութիւնը կը յանդիմանէ զայն. փոխանորդը որ, երբ թէ իր իրաւասութենէն դուրս չ'ելլէ իր այդ ընթացքով։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

Պէյրութի կառավարիչ և օսմ. նաւատորմի Պէյրութի հանգանակիչ մարմնին նախագահ Մուհթարին պէյ անցեալ առաջ գրով մը խնդրած էր Պատրիարքարանէն որ Պէյրութի շրջանակին մէջ գտնուող Հայերուն շրջաբերական մը ուղղէ յորդորելու համար որ մասնակցին նաւատորմին ի նպաստ բացուած հանգանակութեան։ Պատրիարքարանը հարկ եղած շրջաբերականը ուղղած ըլլալով նոյն թաղ. Խորհուրդներուն, պատասխանեց Մուհթարին պէյի թէ իր փափաքը կատարուած է։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐԸ

Տնտես. Խորհրդոյ անդամ Շիրինեան էֆ. անցեալ օր Պատրիարքարան գնաց յանձնաժողովի և տեղեկացաւ որ նոյն օրը առանց բանաւոր պատճառի կը բացակային Պ. Պ. Միւսոն Զաքարեան, Աղաճանեան, Յարութիւն Ալլահվերտեան և Մամուլեան Յարութիւն անուն քարտուղարները, անմիջապէս մէկ մէկ օրական կտրել տուաւ անոնց ամսաթոշակներէն։

ԱՏԱՆԱՅԻ ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐԸ

Քուրպան Պայրամի տօնին առթիւ Ատանայի քանի հոգի 10 և 15 տարուան դատապարտուած բանտարկեալներ ներման արժանացան Արշակ Կէյլեքեան, Համբ. Կիւրեղեան, Համբարձում Պողպաւոսեան, Կարապետ Աշըրեան, Կարապետ Պըպազեան, Համբարձում Պօղոսեան, Յակոբ Հանէեան՝ Հաճընցի (Ատանայի բանտէն)։ Համբ. Պափուկեան, Մինաս Էլմէճեան, Արշակ Աճէմեան՝ Հաճընցի (Հալէպի բանտէն)։ Սամուէլ Մըլքեան, Աւագ Փինիքեան, Արմենակ Բարձնեան, Գրիգոր Չիլինկիրեան՝ Հաճընցի. Միհրան Ճէրիեան, Մարտիրոս Գրգլիրեան, Արմենակ Թաղէոսեան, Նազարէթ Ունճեան, Ապրիլմեան Պէրզեան, Ռուբէն Պօյաճեան՝ Ատանացի (Պոզանտի բանտէն)։ Իսկ 101 տարուան դատապարտուածները կը մնան դեռ բանտերուն մէջ։

ՀԱՅԵՐԸ ՈՒ ԹՈՒՐՔԵՐԸ

Բէօթաքեն (ռուս-թուրք սահմ.) կը գրեն. «Հոկտ. 10ին խումբ մը Թուրքահայեր Թիֆլիսէն կը վերադառնան իրենց հայրենիքը՝ Պալանըք։ Եւ որպէսզի աւելի ապահով անցնին սահմանը, վստահաբար կը դիմեն Բէօթաքի սահմանագլուխ Թուրք պաշտօնեաներուն՝ անոնց աջակցութիւնը խնդրելու. սակայն այս վերջինները նախկին սովորութեամբ և թշնամական քայլերով կը հրամայեն տեղական զինուորներուն՝ պաշարել խեղճ գիւղացիները և ենթարկել իրենց խուզարկութեան։ Թէ ինչ ապիկար միջոցներով այդ խուզարկութիւնը վերջացեր է, այդ թո՛ղ մէկ կողմ մնայ, մենք առաջ բերենք հետեւեալ մէկ պարագան։ Գիւղացիներէն մէկը Կարապետ Բրուէեան, որուն յանձնուած էր Պալանըքի և Կաֆի եկեղեցական գրադարանին համար տանելու մօտ 100 օրինակ գիտական, աստուածաբանական, վիպական և այս կարգի ուսումնասիրական գիրքեր. Թուրք սահմանապահ իշխանութիւններուն կ'ըսէ թէ վնասակար բան չունի և կը խնդրէ որ թոյլ տայ իրեն՝ երթալու, բայց յանդիմանութեամբ կը մերժուի։ Պատճառն այն է եղեր որ գիրքերը պահպանելու համար անոնց մէջ ու երեսը ծածկուած էր մէկ թերթ «Խարաբալա» չարաճճութեամբ. այդ պարագան առիթ կը տայ որ սահմանադրական կառավարութեան սահմանապահ պաշտօնեաները զանոնք վնասակար նկատեն և բռնագրաւելու համար հայ 40ական գրուշ տուգանք առնելէ զատ՝ բոլոր գիրքերն ալ գրաւեն, յետոյ՝ իբրեւ պարծ՝ հինգ օր ետեւ յանձնային բացօթեայ ցրտաձեռն առնել կ'ազգրեն, կը տուժէ և ի յուրանս ամենայնի վանտելով կը հեռացնեն ճամբորդները։ Ափսոս սահմանադրական Թուրքիոյ որ խարաբալայի վարքը ներկայացնէ և չաւնուքէն ազատ ըլլալ, կ'ըսէ Մշակ, աղբիւր փնտռէ խեղճ ժողովուրդը կողոպտելու»։

ՀԱՅ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐ

Բարիզ հրատարակուող Ժուռնալ Ասիաթիք հանդէսին վերջին թիւին մէջ հրատարակուած են ուսումնասիրական կերպով Մէյէի երեք գրախօսական ուսումներ՝ Արոր ամսագրի, Կարապետ Եպիս. Տէր-Մկրտչեանի և Երուանդ Տէր-Մինասեանի հրատարակած «Իրէնէոս» գրքի և Միհրան Յովհաննէսեանի (Պէյրութ տպուած) «Ուսանողական» գրքի մասին։ Արոր ամսագրի մասին յիշեալը գովեստով կը խօսի, ըսելով թէ լաւ կերպով խմբագրուած և ճոխ ու բազմազան բովանդակութիւն ունի։ Նոյն թիւին մէջ հրատարակուած է նաեւ հայագէտ Մէյէի (A. Meillet) գրախօսականը՝ Ադոնցի «Հայաստանը Յուստինիանոսի ժամանակ» ուսումնական յայտնի աշխատութեան մասին։ Այս գրախօսականին մէջ Մէյէ ցոյց կուտայ Ադոնցի գործած մէկ քանի լեզուագիտական սխալները, որոնք սակայն, կ'ըսէ, յօդուածագիրը չեն նսեմացներ հեղինակին ունեցած պատմական ձեռնհասութիւնը։

ՄԵԾ ՄԱՐԴՈՒՆ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏԸ

«Նոյեմբերի 9ին առաւօտեան ժամը 11ին, հայոց եկեղեցւոյ մէջ Ներսէս վարդապետ երկսեռ խուռն բազմութեամբ հոգեհանգստեան կատարեց նորերս վախճանուած Մեծ Ուսուցիչ Տօլստոյի հոգեհանգիստը։ Ինչպէս եկեղեցում, նոյնպէս բակում ու Նեւսկի պողոտայի վրայ ամբողջ լայնութեամբ լցուած էր հազարաւոր երկսեռ ուսանողութեան բազմութիւնը։

«Ժամը 1ի մօտերը եկան բոլոր բարձրագոյն դպրոցներէն ուսանող պատգամաւորներ՝ խնդրելու Ներսէս վարդապետէն հոգեհանգիստ որ տեղի ունեցաւ։ Ուսանողութիւնը սկսաւ շարժիլ դէպի «Կազանսկի» տաճարը, գլխաբաց, երգելով «յաւիտենական յիշատակ», բայց ոստիկանութիւնը, որ այդ օրն ամէն կողմ հսկում էր, վրայ հասաւ եւ ցրեց բազմութիւնը։ Միաժամանակ Հայոց եկեղեցու դուռը ոստիկանութիւնը շրջապատեց և թոյլ չէր տալիս ուսանողութեան ներս մտնել։ Նշանակուած երթը ուսանողութիւնը դադարեց 10-15 րոպէ, կը գրէ Մշակ»։

*** Նոյեմբեր 7ին Լազարեան ճեմարանի մէջ տեղի ունեցեր է ուսանողներու խորհրդակցութիւնը, որ նախօրօք որոշուած էր Լ. Ն. Տօլստոյի յիշատակը յարգելու հարցի մասին։ Որոշուեր է ի նշան սուգի դադարեցնել դպրոցական պարապմունքները և. օր մը։ Նոյն ժողովին մէջ ընտրուեր է պատգամաւորութիւն մը 3 ուսանողներէ, արժանաւորեր ծաղիկ դնելու համար Լ. Ն. Տօլստոյի դագաղին վրայ։ Նոյն օրը տեղի ունեցաւ ճեմարանի տնօրէն պրոֆ. Միլլերի նախագահութեամբ Լազարեան ճեմարանի պրոֆեսորներու արտակարգ նիստը, ուր քննուեցաւ Լ. Ն. Տօլստոյի յիշատակը պատուելու հարցը։ Որոշուեցաւ կոմսուհի Ս. Ա. Տօլստոյի անունով հեռագիր ղրկել Եասնայա Պոլեանա։ Ցաւոյ նկատի ունենալով այն, որ հանգուցեալ Լ. Ն. Տօլստոյ կ'ուսումնասիրէր արեւելեան լեզուները և իր գեղարուեստական գրուածքներուն մէջ յաճախ կը յօդուածէր Արեւելքը, որոշուեցաւ մրցանակ մը սահմանել Լ. Ն. Տօլստոյի անունով։ Այդ մրցանակը պիտի տրուի ճեմարանի այն ուսանողին, որ կը ներկայացնէ լաւագոյն հետազօտութիւն «Արեւելքը Լ. Ն. Տօլստոյի գրուածքներուն մէջ» նիւթին վրայ։ Հետազօտութիւն ներկայացնելու ժամանակամիջոցը որոշուած է յառաջիկայ տարի հոկտ 1ին, իսկ մրցանակը տալու հանդէսը տեղի պիտի ունենայ մեծ գրողին տարեդարձին օրը։

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅ ԳՈՐԾԵՐ

Նիւ-Եորքի Հայերը Նոյեմբեր 7ին խնջոյք մը տուած են Պոլսոյ միսիոնար Տր. Ճ. Ք. Կրինի ի պատիւ՝ «Կ. Պոլիս» Հայ ճաշարանին մէջ։ Նիւ-Եորքի ծանօթ դէմքերէն բաւական մեծ թիւ մը ներկայացած էր այս խնջոյքին, որուն նպատակն էր յարգանք և գնահատում արտայայտել միսիոնարի մը ընել ծերունազարդ միսիոնարի՝ 51 երկար տարիներու ընթացքին Հայոց համար թափած իր յոգնաջան աշխատութեանցը համար։ Խնջոյքէն առաջ Տր. Կրին խօսելով պատմեր է իր անցեալ տարիներու փորձառութիւնները, յայտնելով նաեւ Հայոց ապագային համար ունեցած իր յոյսերը։

*** Նիւ Եորքի Գաղթային Ընկերութիւնը այս տարուան երկրորդ խնջոյքը տուեր է իր պաշտօնատան մէջ։ Ներկայ գտնուեր են Նիւ Եորքի հայ գաղութին այլեւայլ դասակարգեր ներկայացնող Հայեր, ինչպէս նաեւ Ռ. Ա. Ներկայ էր Օսմ. Դեսպան Եուսուֆ Զիա փաշան, որ Նիւ Եորք գտնուելուն առթիւ յատկապէս հրաւիրուեր է։

ՑԻՐՈՒՆԻ

Ամենախորին ցաւով կ'իմանանք թէ վերջերս Բարիզի մէջ վախճանած է ծանօթ գրագիտուհի օրիորդ Մարի Սվաճեան որ արդէն երկար տարիէ ի վեր կը տառապէր երկարատեւ հիւանդութենէ և կը խնամուէր հիւանդանոցի մէջ։ Տիկին Մարի Սվաճեան մայրն է տաղանդաւոր գաղափարաբանական-գրագէտ Վահրամ Սվաճեանի, և ինքն ալ իր բազմաթիւ նորավէպերով ու վէպերով մեր առաջնակարգ գրողներէն մին էր և որ մեծապէս ծառայած է ազնիւ գրականութեան հայ գրականութիւնը։

Իր կորուստը ճշմարիտ վիշտ մը պիտի պատճառէ բոլոր զինք ճանչցողներուն ու իր ստեղծագործութեանց ընթերցողներուն։

* * *

ՀԱՅ ԱԿԱՆ Ը.ԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Տէր,

Պատիւ ունինք հաղորդելու ձեզի Միութեան Հոկտեմբեր Նոյեմբեր ամիսներու գործունէութեան կարեւորագոյն եղելութիւնները։

1 — Հետեւեալ մասնաճիւղերը հիմնուած են.

ՍԱՄՍՈՆ. — Նախագահութեամբ Տօքթ. Ն. Տաղաւարեանի. Ատենակալ Մասնախումբ Տիար Յովհաննէս Հէքիմեան, Ենովք Մասեան և Մուրատ Խէրեան։

ՓԵԹԸՐՍԸՆ. — Ամերիկա. Նախագահութեամբ Յ. Վ. Քիւրքճեանի։

ԱՅՆԹԱՊ. — Նախագահութեամբ՝ Տ. Յ. Ճէպէճեանի։

1 — Հետեւեալ տեղերուն Մասնաժողովները վերակազմուած են.

ԶԻՆԱՔ-ՔԱԼԷ — Տիար Գրիգոր Թուման, Ատենապետ, Ղազար Ղազարեան, Ատենադպիր, Արշաւիր Ազգալեան, Գանձապետ, Սենեքերիմ Սեթեանեան և Յակոբ Պէրպէրեան։

ՖՐԷԶՆՕ — Ամերիկա։ Տիար Տօքթ. Ս. Մ. Լօռի՝ Ատենապետ, Տօքթ. Շահպազեան, Բ. Ատենապետ, Յ. Մ. Նիկիեան, Ատենադպիր, Ս. Վ. Մալքճեանի, Գանձապետ, Պատ. Յովհաննէս Հայկունի, Յարութիւն Սարգսեան և Գաբրիէլ Միքայէլեան։

3 — Բարեգործ Տիգրան Խան Բէլլէքեան, իր հանգուցեալ եղբօր Գէորգ Բէլլէքեանի յիշատակին Միութեան կողմէ Զօրք Մարզուանի մէջ հաստատուելիք որբանոցին շինութեան համար 500 Անգլ. ոսկիի երկրորդ նուէր մը եւս վճռանաբար տրամադրած է Միութեան։

4 — Կեդր. Վարչ. Ժողովը վերջնականապէս հաստատեց ճարտարապետ Տիար Մ. Մարգոսօֆ պէյի և Կար. Պալեանի կողմէ անձնուիրաբար պատրաստուած Բէլլէքեան որբանոցի շէնքին յատակագիծը, և որոշեց անմիջապէս շինութեան ձեռնարկել տեղւոյն վրայ, անոր վերին հսկողութիւնը վստահելով Նախագահ ընտրուած Յանձնաժողովի մը, որուն անդամներն են Տիար Պետրոս Բէյթէքեան, Ատենապետ, Գէորգ Կէօյօղլեանեան Ատենադպիր, Յակոբ Գրտիկազուեան Գանձապետ, Պետրոս Քէօրօղլեան և Գէորգ Գարավարդանեան։

5 — Կեդր. Վարչ. Ժողովը որոշեց 20 նախնական դպրոցներ բանալ հայաբնակ գիւղերու մէջ, և անոնց մատակարարութիւնը յանձնել Միացեալ Ընկերութեան։ Տարեկան ծախք նշանակելով 300 Անգլ. ոսկի, որուն վճարումը առաջին վճարումը կատարեց յիշեալ հաստատութեան։

6 — Միութեան կողմէ հետեւեալ նպաստները ղրկուեցան.

80 Անգլ. ոսկի Մուշեղ Սաատէի կտակէն հողագործներուն՝ հաւաքարար եզ գնելու համար։

70	»	»	Տալուրիկի կարօտ երկրագործներուն՝ հաւաքարար իրենց արհեստին վերաբերեալ գործիք և հունտ գնելու համար։
50	»	»	Կիլիկիոյ Նաճարըը գիւղի կարօտ հողագործներու՝ հաւաքարար եզ գնելու համար։
50	»	»	Վանի Հայկազեան Կեդրոնական վարժարանին։

7 — Միութեան Ամերիկեան Մասնաճիւղերէն ստացած դիմումին վրայ, Կեդր. Ժողովը Տիար Վ. Քիւրքճեանը անուանեց Ամերիկեան Մասնաճիւղերու Շրջ. ընդհանուր քարտուղար։

8 — Միութեան 1909-1910 շրջանի ընդարձակ տեղեկագիրը հրապարակ եկած ըլլալով փափաքողները կրնան դիմել Կեդր. Ժողովին կամ տեղական Մասնաժողովներուն։

9 — Մասնաժողովներէն և Թղթակիցներէն կը խնդրուի որ օրին օրին Կեդր. Ժողովին ղրկել իրենց անդամացուցակները և հաշուեկշիռները։

Այս առթիւ կը ծանուցուի նաեւ թէ ներկայ շրջանը կ'աւարտի յառաջիկայ 31 դեկտեմբերին։

Խորին յարգանօք
Ի դիմաց Կեդր. Վարչ. Ժողովի
Ատենադպիր
Վ. ՄԱԼԵԶԵԱՆ

Հասցէ. ամէն նամակ ղրկել միմիայն Ատենադպիրին և ամէն դրամ ղրկել միմիայն Գանձապետին։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ԳԻՐՔԵՐ

Հետեւեալ նոր հրատարակուած գիրքերը 100ին 30 զեղչով կը ծախուին յրագիր երու գործակատար Ն. ղարէթ Ալճեանի քով Պապ-Ալի ճամբէք թիւ 40։

Եղիշէ Սարուխան՝ գին 30) Հեղ.՝ Սիրաս
Բանաստեղծ Բ Նու՝ » 30) Բիւրատ
Բ [illegible] Տ [illegible] Վ[illegible]՝ » 30
Գաղտ[illegible] Կ. Պոլ[illegible]» 7½
Անո[illegible] [illegible]՝ » 6
Զ[illegible]՝ » 2
[illegible]
[illegible] Նոր կը [illegible]
Թիապ[illegible] [illegible]
[illegible] 36 պատկերներ
[illegible] ժամանակագրութիւնն է 10
[illegible] գրքերը կրնաք գնել յրագրավաճառներէ 50-3

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՕՍՄ. ՔՕՄԻԹԷԻՆ ԴԷՄ

Սելանիկէն կը հեռագրեն թէ, կ'ըսէ յունարէն թերթ մը Օսմ. Քօմիթէի Ընդհ. Ժողովին աշխատութիւնները աւարտելէ քանի մը օր յետոյ, գաղտնի հակաժողով մը գումարուած է, որուն մասնակցած են դժգոհ Նէօ-Թիւրքեր, թիւով քսան հոգի։ Այդ գումարումին մէջ որոշուած է Օսմ. Քօմիթէին դէմ պայքարիլ, Քեամիլ փաշան եպարքոս անուանել տալու գործը դիւրացնել և ժողովուրդը համոզել որ ներկայ քաղաքականութիւնը վնասակար է երկրին ընդհանուր շահերուն։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ

ԱՐՏԱՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Հաւաստի աղբիւրէ կը տեղեկանանք թէ օսմ. կառավարութիւնը արտաքին չափաւոր ու համերաշխ քաղաքականութեան մը պիտի հետեւի, հակառակ արմատական շովինիսթներու պնդումներուն։

ԽՈԼԵՐԱՆ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Երէկ. 24 ժամուան ընթացքին մայրաքաղաքիս մէջ խոլերայէ 20 դէպքեր պատահեցան, որոնց 7ը մահացու։ Նախորդ վարակուածներէն 1 հոգի մեռաւ։ Էմին-Էօնիւ՝ 2. Քիւչիւք Չէքմէճէ՝ 1, Ղալաթիա՝ 1, Պէօյիւքտէրէ՝ 1, Էյուպ՝ 1, Եէրէ-Պաթան՝ 1, կիլեհանէի հիւանդանոցը՝ 4, Եէնի-Պաղչէ՝ 2, Ավրաթ-Փազար՝ 1, Մուրատ-Փաշա՝ 1, Բերա՝ 1, Պանդուխտներու հիւանդանոցը՝ 1, Սկիւտար՝ 1, յունական հիւանդանոցը՝ 1, Ֆինճանճըլար խան 1. մինչեւ հիմա 897 հոգի վարակուած և 518 հոգի մեռած են։ Ստուգուած է որ նոյեմ. 28էն պատահած դէպք մը խոլերա չէ։

ՓՈԽԱԴՐԱՆԱՒԻ ԳՆՈՒՄ

Կը հաւաստուի թէ Մահմուտ Շեվքէթ փաշայի առաջարկին վրայ, Ցեօրչէ Լէվ.Նգէ Լինեէ ընկերութեան Թէնէլոսս շոգենաւը գնուած է 20000 ոսկիի փոխարէն։ Այդ շոգենաւը զինուորներու փոխադրութեան պիտի յատկացուի։

ՅՈՅՆ ՊԱՇՏՕՆԱՏԱՐՆԵՐԸ

Քանի մը յոյն պաշտօնատարներ մերժած են իրենց առաջարկուած պաշտօնները ընդունիլ քրդաբնակ նահանգներու մէջ ուր կացութիւնը լաւ չէ։

ՍԻՖԻԼԻՍԻ ԴԱՐՄԱՆԸ

Պերլինէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Տօքթ. Էրլիխ սիֆիլիսի բուժման համար գտած դարմանին ազդուութիւնը հաստատուած ըլլալով, մօտերս հրապարակ պիտի հանէ իր «606» կոչուած դեղը։ Իւրաքանչիւր սրուակին գինը տասը մարք է։

ՔՈՒՐԹԷՍԻ ԵՂԲԱՐՑ
ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ
ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
4, Բերա, Թիւնէլի դիմաց, 4
ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒՄ. ՃԱՇԱՐԱՆԻ. ՆՆՋԱՍԵՆԵԱԿԻ ԵՒ ՀԻՒՐԱՍՐԱՀԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ ԵՒ ՕԹՈՑՆԵՐ
Կարասի գնելէ առաջ. մեր վաճառատունը այցելեցէք։ Գիները խիստ չափաւոր եւ անմրցելի են։ Այցելութիւն մը կը բաւէ համոզուելու համար։ 52—7

Orfèvrerie
"CHRISTOFLE"
Une Seule et Unique Qualité
La Meilleure
COUVERTS MARLY
Afin de l'obtenir EXIGEZ cette Marque et le Nom "CHRISTOFLE" sur chaque pièce.
Représentant à Constantinople :
H. DÉCUGIS.

Գեղարուեստական առարկաներ. Սէվրի զարդանօթներ. Գ. Կզար ուեսական ճաշի առարկաներ Սաքսոնիոյ յախճապակի. պատի ժամացոյցներ եւ տօստանակներ, մարմարէ եւ պրոնզէ. մետաղ Կալլէի եւ Կոմպօ. կազի եւ ելեկտրական ջահեր. ճրագներ ու յախճապակիներ. լուսամփոփներու ձեւ մեծ. յաւ եւ բիւրեղ գինիներ եւ ամէն տեսակ ըմպելիներ։

ԲԵՐԱ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ Հ. ՏԷԿԻՒԺԻՍ
ՊՐՕՆԶԷ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԷՄԱՅԼԷ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ
ՓՂՈՍԿՐԻ ՎՐԱՅ ՄԱՆՐԱՆԿԱՐՆԵՐ
ԲԻՒՐԵՂԷ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԵՐԵՆՈՍԷ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ
(Նանսիի Էմիլ Կալլէ գործարանէն)
ՔԱՆԴԱԿՈՒԱԾ ՄԱՐՄԱՐԷ ԱՐՁԱՆՆԵՐ
ԽՆԾԱՆՕԹՆԵՐ 2

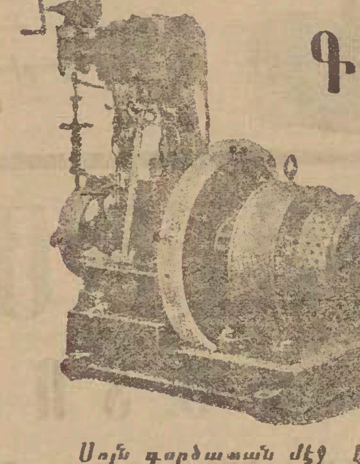

ՄԷՊՏԱԻ ՍԷՆԱԻ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ
ԳԱՍԱՊՉԱՏԷ ՀԱՄՏԻ
ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
Պոլիս, Սուլթան Պայազիտ
Օգճըլար-Պաշի, թիւ 25

Սոյն գործարանին մէջ կը նորոգուին նիքէլէ, ոսկիէ, արծաթէ առարկաներ, և վէրնիկազօծման, կալվանօբլասթիի յատուկ գործեր կը պատրաստուին մեծ խնամքով։ Մետաղէ հինցած ամէն կարգի առարկաներ, ինչպէս սեղանի և թէյի սպասներ, ժամացոյցներ և արհեստաւորներու վերաբերեալ կարգ մը առարկաներ այնքան խնամքով և ճարտարութեամբ կը նորոգուին որ տեսնողը կը կարծէ թէ անմիջապէս գործարանէն դեռ նոր դուրս ելած են։ Թէ՛ ոսկերիչներուն և թէ ուրիշ արհեստաւորներու և թէ նոյնպէս ընտանիքներուն կը յանձնարարենք անգամ մը այցելել սոյն համբաւաւոր գործարանը, անձամբ համոզուելու համար։ 2

ՏՈՔԹՕՐ
ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ
ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի Բժշկական Համալսարանի Ակնաբուժական Կլինիկին մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած և ՔԻՆԶՎԷՆԻ հիւանդանոցին մէջ իբրեւ ակնաբոյժ երկար փորձառութիւն ստացած, մեծ խնամքով կը դարմանէ աչքի ամէն հիւանդութիւններ։ Շիլերը (շաշի) կը շտկէ առանց գործողութեան և ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած Բրօֆ. Ժավալի գործիքով կարճատեսները և հեռատեսները յատուկ և փայլուն ցուցնող ակնոցներ կուտայ, սիֆիլիսէ առաջ եկած աչքի հիւանդութիւնները՝ երակներուն մէջ նոր դեղ մը ներարկելով ամենաապահով կը դարմանէ. և առանց ցաւ պատճառելու կը կատարէ խաղողաչքի (պէրտէ) և աչքի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւն, տեղափոխութենէ զուրկ և ոտն աչքերուն տեղ բնականին յար և նման արուեստական աչքեր կը զետեղէ։ Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէսօր Պաղչէ-Գաբու, Համիտիէ Օգալիին դիմաց Իւրիւնեան դեղարանը կէսօրէն վերջ Բերա, Շիշլի Ճամպայ, Ռէյիսաականի դիմաց 91 թիւ դարմանատունը։ Ուրբաթ օրեր ձրի դարմանը իսկ երեքշաբթի օրերը ցերեկէն վերջը իր տունը դիմող հիւանդները ձրիաբար կը դարմանէ։
50—5

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ. — 1909ի Հարիւրին 4 օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 2 կտրօնը, որուն պայմանաժամը դեկտ. 1)14ին կ'աւարտի այդ թուականէն սկսեալ պիտի վճարուի Օսմ. Կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ, Բարիզի, և Լոնտոնի կեդրոններուն կողմէ։
30 Նոյեմբեր 1910 13—8

ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ ՄԸ
ՅՕԴԱՑԱՒՆԵՐՈՒ ԴԷՄ
ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԲՈՒԺՈՒՄ
ՌՕԶՕՏԻՆ ՄԻՐԻՋԵԼՕՎ

Այս անվրիպելի և ազդու դեղը, որ դուրսէն կը գործածուի, արմատապէս կը բուժէ հին և նոր յօդացաւերը, յօդատապը, կաթուածը, զատսկրի ցաւը, կողացաւերը և ամէն տեսակ ջղացաւութիւնները։ Այդ կարգի հիւանդները կրնան բուժուիլ այս դեղին շնորհիւ, պայմանաւ որ կանոնաւորաբար և յարատեւութեամբ գործածուի անի։ Բոլոր գլխաւոր դեղագործներուն քով կը ծախուի։ 9—10

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ա. ՇԷՅԿԸԼ

Նորաձեւութեանց այս առաջնակարգ վաճառատան բազմաթիւ յաճախորդները հաճոյքով պիտի իմանան թէ Պ. Շէյկէլ վերջերս Բարիզ կատարած ուղեւորութեան առթիւ ընտիր եւ ճաշակաւոր ապրանքներ գնած և անձամբ ինք հսկած է զգեստեղէններու պատրաստութեան վրայ։ Այդ ապրանքներն են.

Տրշազգեստներ, ամեն տեսակ մանթօներ, ուստակներ, ֆուրրիւմ-պալթօներ, պլուզներ, բէնեուառներ, անձրեւանոցներ, եւայլն։

Ամէն տարիքէ փոքր աղջիկներու յատուկ զգեստեղէններու ճիւղ մը բացուած է, յաճախորդներու փափաքին համաձայն։ Պատրաստ հագուստներու իր ճիւղը աւելի ընդարձակելու համար, գիները մեծապէս զեղչուած են։

Այս առաւելութիւններուն պատճառաւ ամէն կին պիտի փափաքի այդ վաճառատունէն հայթայթել աժան եւ վայելուչ արդուզարդ մը։ 8—8

ԳՈՐԳԵՐ
ՉԻՆԱԿԱՆ ՓՍԻԱԹ
(ՔԻՆ ՀԱՍԻՐԸ)

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ՎԵՐՄԱԿՆԵՐ
ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍԹՈՐՆԵՐ

ՄՈՒՇԱՄԲԱ, ԼԻՆՕԼԷՕՄ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԾՈՊԵՐ (ՍԱՉԱՔ) ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱԶԱՐՕ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

Բերա, Չիչակ ճամբայ, Իասած Անճարոլի,— Կալաթա, Եէնի ճամի, 14, Թիւնէլի կից,—Պոլիս, Ֆինճանճըլար, 33, 35, 37 20—36

ԼՈՆԺԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՄԻԱԿ ԱՄԵՆԱՐՆՏԻՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ, պաշտօնապէս ընդունուած Օսմ. Պատերազմական նախարարութենէն, Միացեալ-Նահանգներու, Իտալիոյ և Ճաբոնի ծովային նախարարութիւններէն, Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Սերպիոյ և Քանատայի երկաթուղեաց վարչութիւններէն, ինչպէս նաև Արժանթինի ելեկտրական Թրամուէյներու ընկերութիւններէն և բազմաթիւ ուրիշ ոչ նուազ կարեւոր վարչութիւններէ։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՄԵՏԱՂ-ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

5 Մեծագոյն մրցանակներ.—Անվերս (1885), Բարիզ (1889), Բրիւսէլ (1897), Բարիզ (1900), Միլան (1906)։
2 Արտակարգ մրցանակ, անդամ ժիւրիի.— Ժընէվ (1896), Թուրին (1899)։
5 Ոսկի մրցանակներ, 50է աւելի ուրիշ մրցանակներ Նէօշադէլի եւ Քիօուի դիտարաններէն։
16 Շնորհագիրներ.— Բարիզ, Վիեննա, Ֆիլատելֆիա, Անվերս Ամսթէրտամ, Չիքակօ, ևն., ևն.։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ՝ **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷՋՎԷՃԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ** Մեծ Շուկայ, Մահճազաճըլար, 44—46. Կ. ՊՈԼԻՍ

Կը խնդրուի գաւառի մէջ սոյն վաճառատան բազմաթիւ յաճախորդներէն, պէտքը ներկայանալէն առնուազն մէկ ամիս առաջ գրել իրենց ապսպրանքները, յապաղմանց չենթարկուելու համար։ 50—6

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ զոհարեղէններ եւ ոսկի շղթաներ։

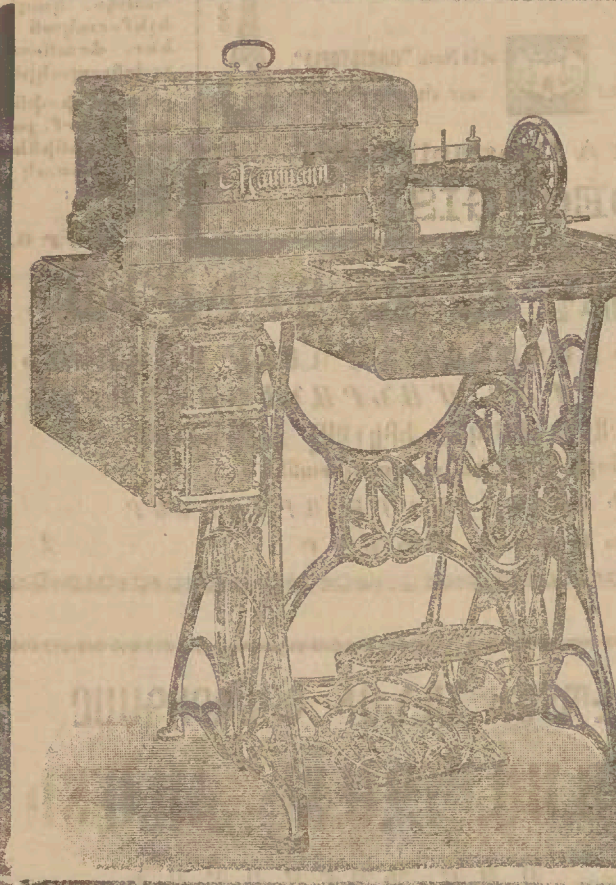

ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՅԱՂԹԱՆԱԿԷ

ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՑԱԾ

ՆԱՈՒՄԱՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԽՍԿԱՊԷՍ

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻ
ԼՈՒՐՋ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԵԴՐ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա. Խիւտավէնտիկեար խան թիւ 3, 4—14, 15
Մթերանոց Պէշիկթաշ, Օֆարէբլէր թիւ 44

Մօտերս մասնաճիւղեր պիտի բացուին
մայրաքաղաքիս զանազան թաղերուն մէջ
ԲԵՐԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ՊՕՂՈՍ ԳԱԼԹԱՔՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՊՈԼԻՍ, ԷՍԿԻ ԶԱՊԹԻԷ, ԹԻՒ, 56
ԳԱՅՍԼԸՐԻ, ՔԻՒՉԻՒԿ ՊԷՕՐԷՔՃԻԼԷՐ, ԹԻՒ 26
ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԴԵՂՕՐԷԻՑ ԵՒ ԱՔՏԱՐԻԷԻ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՄԼԲՔ,— Օքսիժէնէ գլորոֆորմ, սէրօմ անթիտիֆթէրիք, կլիսէրօ ֆօսֆաթ, գլօրիւր տ'օր, ասիտ բիրքօկալլիք, տօքինօն, գօգային, սթիրքնին, սթրիքնին եւ միւս ալգալօիտները. էքսթրէ միմու եւ ֆլիւիտները։

ԹՈՒԼԷՆՔԻ, սիւլֆաթօ խոտիւ պիզմութ, սթօվային, պօտիւմ եւ ուրիշ ապրանքներ։

ՔԻՈՒԼԷՆԿԻ, պի քառպօնաթ տը սուտ, խիւյ ռիսին, սէտլիճ, էտանս մանթ. վիօլէթ, քալօմէլ, բօրուս բլաթէր, ռիւպարպ բօտօֆիլին, արարօթ եւ ուրիշ նշանաւոր ֆապրիքաներու ընտիր եւ թարմ ապրանքներ։

Սալօմօն և Բաւթիւրօ գօնեաքներ քինաբառօշկուռօն վէգն, կիւյօ, պալսամիք, օճիւլ, պուժի շօմէլի, ամրուլ սթէռիլիզէ։

Ֆօսֆաթին, քարաօ, ֆառին նէսթլէ, Մալաքայի եւ ուրիշ գեղաւոր գինիներ։

Ոսկերու հատը անցնող փոշիներ, քօթօն, կազ, թէռմօմէթր, քաթքիւթ եւ վիրաբուժական գործիքներ, պիպէռօն, կաօժէն, կլաւիէ Սիպէրիէն, ֆիլթռօ Բասթէօռի։ Ամենէն աժան եւ գեղջեալ գիներով։

ԱԳՏԱՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ջէնճէֆիլ, գարանֆիլ, պահար, գնդգնա, դամբ, Թարչին Չինի, Սէյլանի, սինամէքի, քինինկ, կէօզ Թավը, գուրչուն Թուզը, լիմոն Թուզը, անասօն, գօմալիքօ, սափառնա, տէմիր հինտի, հինտիսթան ճէվիզի, ամպէր գապուզը, աճր ազած, վաղելին։

Լիմօնի, գարանֆիլի, Թարչինի եւ անիսօնի իւղերը մեծաքանակ կը ծախուին եւ ուրիշ ամէն տեսակ հոտաւէտ իւղեր։

Չկան իւղերը մասնաւորապէս Նորվէկիայէն ուղղակի իրենց պատկանած նաւահանգիստները կը ղրկուին։ Նաեւ ուրիշ մեծաքանակ ապրանքներ իրենց նաւահանգիստները հանելու դիւրութիւններ ալ կ'ընծայուին։

ԳԻՆԵՐԸ ԱԺԱՆ ԵՒ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՓՈՒԹՈՎ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻՆ 25—32

ԼԱՕ ՔԱՐ

Էնտ ճէնէրալ ի՚նշըրանս քօրբօրէյշըն լիմիթըտ
անգլիական ապահովագրական ընկ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկերութեան Կեդրոնատեղին. 4 Սէն Բօլս Չըրչեարտ Լընտըն

Դրամագլուխ	Անգլ. ոսկի	350,000
Պահեստի դրամ	» »	122,781
Տարեկան հասոյթ	» »	367,876

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ
օսմանեան կայսերական պանքա
Կալաթա-Պոլիս

Ընկերութիւնը Թուրքիոյ մէջ ապահովագրական ո՛և է ընկերութեան յարած չըլլալով, բացարձակ դիրքի մէջ է և կրնայ ամէն վտանգ ապահովագրել. հետեւաբար չենքերու, կարասիներու և ապրանքներու վրայ հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններու զանազան տեսակներու գիներէն ՉԻԼԱՅԻՍ ԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ կ'ապահովագրէ. վնասներու վճարումը տեղի կունենայ ՏԵՂԻՈՅՆ ՎՐԱՅ ամենամեծ առատաձեռնութեամբ և արագութեամբ։

ՃՕՐՃ ՉԻՉՆԸԼ ԷՆՏ ՍԸՆՍ ՔՕ. ԼԹՏ.
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՔ
ԿԱԼԱԹԱ, ԱՅԱԼԷԹ ԽԱՆ ԹԻՒ 12-16 Կ. ՊՈԼԻՍ

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ, իր մասնաւոր շէնքին մէջ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու ցուցափեղկի ապակիներու խորտակուելուն դէմ։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,666 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	190,309,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	639,337,000 »
1909 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	88,218,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան Խան Վօյվօտա, Ղալաթիա։
Պոլսոյ գործակալութեան, Տիլսիզզատէ խան, Աշըր Էֆէնտի Ճատտէսի, թիւ 26
Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

ՈՒԻՆՔԱՐՆԻՍ

WINCARNIS
Wincarnis

Կազդուրիչ խմալ գինին, որ աշխարհիս մէջ լաւագոյն բժիշկներէն ընդդէմ
ԱՐԵԱՆ
ԱՆՄԱՔՐՈՒԹԵԱՆ
Սակաւարիւնութեան
ԸՆԴ. ՏԿԱՐՈՒԹԵԱՆ
ՋՂԱՅԻՆ
ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ
ԴԷՇ
ՄՆՆԴԱՌՈՒԹԵԱՆ

Բոլոր ականաւոր բժիշկներու գնահատման արժանացած է
Բոլոր դեղարաններուն և դեղավաճառներուն քով կը գտնուի. Ընդհանուր կեդրոնատեղի, Սիրքէճի, Խորասանճի խան, թիւ 1 5։
30—52

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին 8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին [illegible].700.000 Ֆր.

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Կ.Պոլիս Վոյվոտա փողոց
ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս. Աշըր Էֆ. խան Պիւյիւքհանէ փողոց

Մասնաճիւղեր՝ Էտիրնէ, Պէյրութ, Գավալա, Տէտէաղաճ, Դրամա, Մանասթըր, Սելանիկ, Սամսոն, Իզմիր, Ուսքիւպ Սքէչէ։

Գրասենեակներ՝ Կիւմիւլճինա, Գումանովա և Սոֆիա։

Սելանիկի պանքան կը զբաղի պանքայի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով, ապրանքներու վրայ փոխառութիւն կ'ընէ և ապրանքներ իբր աւանդ կ'ընդունի։

Խնայողական Սնտուկ՝ նպաստաւոր տոկոսով։

BANQUE D'ATHENES

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)
ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50,000,000 Ֆրանք
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9,275,000 Ֆրանք

Կեդրոնատեղի՝ Աթէնք

Մասնաճիւղեր.—Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլսոյ դրամատնակներով), Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զագազիգ, Լիմասոլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Գավալա, Իզմիր, Քսանթի, Սէրէզ, Սամսոն, Տրապիզոն, Քիօս, Խանիա, Պիրէօս, Բաթրաս, Վոլօ, Շիրա, Քալամաթա, Թրիփոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանտիա, Րէթիմօ (Կրետէ)։

Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԷՆՕԲԼԻՍ

Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատանց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխառութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու գեղջում, առնելիքի գանձում, վարկագրերու չրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուընթաց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժեթուղթեր.— Սակարանական հրամաններու գործադրութիւն մեր եւ եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն՝ անշնչին վարձքի մը փոխարէն. Զեղջ և գանձում ամէն կարգի կտրօններու։

Աւանդ.— Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոս վճարելով։

Խնայողութեան սնտուկ.— Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սնտուկի պաշտօնէութիւն մը կազմակերպած է, որով %ին 4 տոկոս կուտայ դրամական աւանդներու։

Առեւտրական ճիւղ.— Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէյիրմէն խանի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկէլէսի) մէջ, նաև նաւամատոյցին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընդունի շատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ՛ իբր աւանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր ըրած փոխառութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։

Ընդհ. տնօրէն
Ք. ՄԱՅԱՍ

Cie Russe

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

Ուր. 15/28 Տարտանէլ, Իզմիր, Պիրէօս, Աղեքսանդրիա. ժամը 11ին։
Բշ. 11/24 Սեւաստոպոլ. ժամը 10ին։
Ուր. 15/28 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիօս, Հռոդոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Թրիփոլի, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բոր-Սայիտ և Աղեքսանդրիա. ժամը երեկոյեան 2ին։
Եշ. 14/27 Օտեսա. ժամը 10ին։
Գշ. 12/25 Ինէպոլի, Սինոպ, Սամսոն Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, և Պաթում. ժամը 10ին։
Շբ. 16/29 Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տարին	108 դր.
» » » վեցամսեայ	60 »
Գաւառներու համար տարին	108 »
» » վեցամսեայ	60 »
Արտասահմանի համար տարեկան	35 ֆր.
» » վեցամսեայ	20 »

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ. Հասցէի փոփոխման համար 2 դրշ... [illegible]

Արտօնատէր՝ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ՉԱՎՈՒՇ ՕՂԼԸՐԻ
Սիկառի Թուղթը
ԾԽԱԽՈՏԻ ՄԱՔՍԱՏԱՆ ԴԻՄ.
ԹԻՒ 14

Ծխախոտի մաքսատան դիմաց մեր սիկառի թուղթին շատ մը կեղծերը հրապարակ հանուած են։ Անոնց դէմ դատ բացուած է մեր կողմէ։ Ուստի մեր յաճախորդներէն կը խնդրուի ծխախոտի մաքսատան կից թիւ 14 վաճառատանը դիմել։ Կարգ մը մանրավաճառները, ծխավաճառներ, աւելի շահ ընելու համար, ուրիշ թղթեր կը քսեն մեր ընտիր թուղթերուն տեղ։ Միտողները պէտք է ուշադրութիւն դարձնեն մեր սիկառի թուղթին կողքին վրայ և մէջը գտնուած խարախանիշին և իւրաքանչիւր թերթիկներուն վրայ տպուած չոր դրոշմին ու 14 թիւին, նոյնպէս ուշադրութիւն դարձնելու է մեր թուղթին ազնուութեան։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Աւստրօ-Ամերիկեան
(Cie de navigation Austro-Americana)
ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր. Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պատուակ ունին։ Սնունդը խնամեալ է։ Ելեկտրական օդափոխում և լոյս։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և գեղ. ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Ղալաթիա, Շարապ Իսկէլէսի փողոց, Լոյտ Օթրիշէն գործակալութեան նախկին շէնքին դիմաց և Արապեան խանին վերեւ թիւ 24։

Ընդհ. գործակալ
ԹԷՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄԻՉԻ

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՐԻՒՐԻՆ 20—25

ԱԾՈՒԽԻՆ, ՀԱՆՔԱԾՈՒԽԻՆ, ԿՕՔԻՆ, ԱՆԹՐԱՍԻԹԻՆ ԵՒ ՎԱՌԵԼԻՔՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

ԲԱԶՄԱԹԻՒ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՏԸ ԶԱՌԱ
ՍԷՆ-ՊԻԷՐ ԽԱՆ ՂԱԼԱԹԻԱ Կ. ՊՈԼԻՍ

Գործակալներ, բրօքէրներ կը փնտռուին քաղաքին, արուարձաններուն և գաւառներուն համար։

Վերոյիշեալ ապրանքները Պօն-Մարշէի մէջ ալ կը ծախուին։